

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Таврійського ДАТУ,

д.т.н., професор

В.М. Кюрчев

24 січня 2020 р.

ОСНОВНІ ВІДОМОСТІ ПРО БІБЛІОТЕКУ

**Наукова бібліотека Таврійського державного
агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного**
(Повна назва бібліотеки)

**Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного**
(Установа, якій бібліотека підпорядкована)

Кюрчев Володимир Миколайович, д.т.н., професор,
чл.-корр. НААН України, Заслужений працівник освіти України
(керівник установи(повністю))

Білоцька Ольга Миколаївна
(Прізвище, ім'я по батькові керівника бібліотеки (повністю))

(Останній період підвищення кваліфікації на курсах ДНСГБ УААН)

72312, Запорізька обл., м. Мелітополь, пр-т Б.Хмельницького, 18
(поштовий індекс і адреса бібліотеки, установи, закладу)

(0619) 44-03-31, biblioteka@tsatu.edu.ua,
веб-сайт **www.tsatu.edu.ua/biblioteka**
(Телефон, сайт, e-mail бібліотеки)

(0619) 42-24-11-факс, 42-24-11, office@tsatu.edu.ua
(Телефон, e-mail, установи, закладу)

1932 р., 2 гр
(Рік заснування бібліотеки та група з оплати праці)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

ЗВІТ
ПРО РОБОТУ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ
ТАВРІЙСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
АГРОТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО
ЗА 2019 РІК

Мелітополь 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
1. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ.....	3
2. СОЦІОКУЛЬТУРНА ДІЯЛЬНІСТЬ.....	6
3. НАУКОВО – БІБЛІОГРАФІЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	22
3.1 Науково-бібліографічна робота.....	22
3.2 Інформаційне супроводження НДР в режимі ДОК та ВРІ.....	24
3.3 Інформаційно-ділові заходи.....	25
3.4 Формування інформаційної культури користувача.....	26
3.5 Інформаційно-бібліографічні послуги On-line.....	26
3.6 Довідково-бібліографічна робота.....	27
3.7 Організація інформаційно-пошукового апарату.....	28
4. ФОРМУВАННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ДРУКОВАНОГО ФОНДУ БІБЛІОТЕКИ.....	29
4.1 Структура та склад фонду.....	29
4.2 Нові надходження.....	30
4.3 Актуалізація та збереження фонду.....	31
5. ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ БІБЛІОТЕКИ.....	33
5.1 Електронний каталог.....	34
5.2 Електронна бібліотека.....	35
5.3 Електронні бази даних.....	36
5.4 Використання електронних ресурсів.....	38
5.5 Інституційний Репозитарій ТДАТУ ElarTSATU.....	39
5.6 WEB-представництво наукової бібліотеки.....	42
6. НАУКОВО –ДОСЛІДНА ТА МЕТОДИЧНА РОБОТА.....	43
6.1 Науково-дослідна робота НБ.....	43
6.2 Науково-методична робота.....	44
6.3 Консультаційно-методична допомога. Підвищення кваліфікації.....	48
6.4 Методичне забезпечення бібліотек ЗТО СГБ.....	50
7. ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ.....	52
9. ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ.....	57
10. ІНОВАТИКА В РОБОТІ БІБЛІОТЕКИ.....	60
11. УПРАВЛІННЯ. РОБОТА З КАДРАМИ.....	61
12. МАТЕРІАЛЬНО – ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	65

ДОДАТКИ:

1. Таблиця основних статистичних показників роботи НБ ТДАТУ за 2019 рік (форма МОН України)
2. Таблиця основних статистичних показників роботи НБ ТДАТУ за 2019 рік (форма НННСГБ УААН України)
3. Список співробітників наукової бібліотеки за 2019 рік.
4. Соціокультурна діяльність (фото-звіт)

ВСТУП

Наукова бібліотека - центр, який поєднує бібліотечно-інформаційні функції з ключовими елементами університетських технологічних сервісів. Бібліотека – не просто місце книгозберігання, а мозковий центр університету, що пов'язаний із світовими інформаційними ресурсами і забезпечує швидкий та зручний доступ до них, знаходиться в центрі академічного та дослідницького процесів в ТДАТУ. Бібліотека органічно поєднує традиційні та новітні інформаційні ресурси.

Головна мета бібліотеки – створення інформаційної бази для організації освітнього та дослідницького процесів. Бібліотека забезпечує швидкий та зручний доступ до світових наукових та освітніх ресурсів, першоджерел результатів наукових досліджень, а також створює власні електронні ресурси. Бібліотека є учасником освітнього та дослідницького процесів через надання сервісів, представлення та вимірювання результатів наукових досліджень.

Основними **пріоритетними напрямками розвитку бібліотеки** у 2019 році були:

- створення оптимальної системи якісного обслуговування користувачів;
- сприяння конкурентоздатності університету на ринку освітніх послуг;
- забезпечення раціонального формування та розвиток інформаційно-бібліотечних ресурсів в інтересах користувачів, навчального та наукового процесів;
- збереження багатства фонду і наукової спадщини університету для наступних поколінь;
- забезпечення доступу користувачів до науково-освітніх ресурсів шляхом використання інформаційних технологій;
- створення власних інформаційних ресурсів;
- забезпечення лідируючих позицій Головної бібліотеки об'єднання в питаннях методичного забезпечення бібліотек, які входять до Запорізького територіального об'єднання сільськогосподарських бібліотек (ЗТО СГБ);
- удосконалення інфраструктури бібліотеки та підвищення комфортності обслуговування користувачів;
- підвищення професійної компетентності співробітників бібліотеки;
- удосконалення соціокультурної і виховної роботи серед студентської молоді;
- популяризація всіх ресурсів бібліотеки і її діяльності;
- підвищення рівня інформаційної культури користувачів з урахуванням світових стандартів інформаційної грамотності.

1. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ

Обслуговування користувачів проводили наступні підрозділи НБ:

1. Відділ обслуговування користувачів, у т.ч

- абонемент навчальної та наукової літератури;
- абонемент художньої літератури;
- великий читальний зал;

2. Відділ науково-бібліографічної роботи;

3. Відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення

- зал електронних ресурсів

4. Нестационарні форми обслуговування

- бібліотеки гуртожитків - 1
- бібліотечні пункти на кафедрах – 16

Користувачами бібліотеки у 2019 році були студенти, викладачі та співробітники ТДАТУ, студенти і викладачі Мелітопольського коледжу ТДАТУ, сторонні користувачі, а також віддаленні користувачі, зареєстровані в БД «Читач».

Всього зареєстрованих користувачів за ЄРО – **8041** у т.ч.

- здобувачі – **3750**
- науковці і викладачі - **265**
- співробітники – **341**
- сторонні - **285**
- віддалені – **3400**

Всіма підрозділами було обслуговано **14815** користувачів;

Відвідування сайтів рахується з допомогою *Google Analytics*. Звернення до електронних ресурсів – за допомогою лічильників. Загальна кількість відвідувань у 2019 році складає – **215807** (+ 22305) за рахунок збільшення звернень до електронних ресурсів.

Віддалені користувачі

Бібліотечне обслуговування за останні роки пережило значні зміни. Це пов'язано зі зростанням використання комп'ютерів, цифрових систем та Інтернету. За допомогою нових технологій дуже спрощуються процеси обміну інформацією.

Впровадження та активне використання нових технологій у бібліотечній діяльності дозволяє створити рівні можливості пошуку та отримання інформації як для локальних так і для віддалених користувачів.

Облік віддалених користувачів у НБ ТДАТУ здійснюється за допомогою бази даних «Реєстр віддалених користувачів» за IP-адресами та «Реєстр віддалених авторизованих користувачів».

Основні статистичні данні роботи віддалених користувачів

Табл. 1

Віддалені користувачі	2018	2019
IP-адреси	16238	7582
Авторизовані	4090	3400

Показники відвідувань

Табл.2

	2018	2019
Фізичне відвідування бібліотек	56261	53442
- у т.ч відвідування масових заходів	6065	4987
Відвідування сайту НБ	22968	17749
Кількість звернень до ЕК та ЕБ	21629	19512
Відвідування блогу НБ	19621	19108
Відвідування репозитарію	66947	105996
Всього за рік	193491	215807

Документовидача усіма підрозділами НБ дорівнює **435085** прим.

Розподіл документовидачі

Табл. 3

Видано документів	2018	2019
З основного фонду НБ та філій	244454	166634
Завантажено е - документів з ElarTSATU	66947	61073
Завантажено е-документів з інших е-ресурсів	166050	167069
Електронна доставка документів, МБА	17	127
Всього за рік	477468	435085

Як і у попередні роки, у звітному році спостерігається зменшення деяких показників обслуговування користувачів, що пояснюється:

- тенденцією зменшення контингенту студентів денної та заочної форми навчання;
- перехід студентів на дистанційне навчання за індивідуальним планом;
- відрахуванням студентів, у т. ч. у зв'язку з невиконанням навчальних планів;
- активним використанням ресурсів Інтернет поза межами бібліотеки університету;
- активним розвитком новітніх комунікаційних технологій;
- низька забезпеченість навчальною літературою окремих дисциплін, особливо нових.

У звітному році на базі читального залу продовжується співпраця з кафедрами – **«День інформації (фахова періодика) для кафедр»**. До уваги викладачів кафедр було представлено **300 фахових періодичних** видань.

Протягом року велику увагу працівники відділу обслуговування приділяли роботі зі **студентами-першокурсниками**, особливо в період їх адаптації до навчання у ЗВОі.

На абонементі навчальної та наукової літератури працює груповий метод обслуговування студентів, що передбачає видачу заздалегідь підготовлених комплектів літератури. Під час запису читач обов'язково знайомиться з «Правилами користування НБ», структурою бібліотеки, спектром послуг з бібліотечно-бібліографічного та інформаційного обслуговування, які надає бібліотека.

Масова видача підручників проводиться для студентів 1-х курсів стаціонару всіх факультетів, відповідно до графіку видачі. Групова видача підручників була проведена за короткий термін – **5** днів, проходила в співпраці з деканатами факультетів та кураторами груп.

Студенти 2-5 курсів денної форми навчання та студенти заочної форми навчання, магістри обслуговувались індивідуально. До уваги користувачів були представлені виставки книг та періодичних видань: «Першокурснику! Знайомся та вивчай!», «Видання викладачів ТДАТУ», «Пишаймося».

Щорічно на початку календарного року проводиться **перереєстрація** всіх категорій користувачів, яка дає змогу читачам подовжити термін користування літературою та виявити заборгованість.

У звітному році активно проводилась робота з **бібліотечними пунктами** університету – **16** пунктів.

Плідна робота проводиться **абонементом художньої літератури**. Це, насамперед, пропаганда читання художньої літератури. Готуються традиційні виставки, використовуються інформаційні можливості сайту бібліотеки, де подається інформація про просвітницько-виховні заходи абонементу та нові надходження літератури.

У звітному році співробітниками абонементу для популяризації фонду розроблено цикл мультимедійних презентацій нового формату **«RESTART: ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ. Не зупиняйся на прочитаному»**, яка надає читачеві допомогу у правильному виборі книг для розвитку унікальної особистості.

2. СОЦІОКУЛЬТУРНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Проводиться плідна робота по залученню до співпраці в організації та проведенні просвітницько-виховних заходів кураторів та старостів студентських груп.

Використання мультимедійних ресурсів, значною мірою покращило культурно-просвітницьку роботу. Перегляд відео-фото презентацій, використання звукових фонограм, дозволяє урізноманітнити виховні заходи, зробити їх більш насиченими, цікавими та пізнавальними. До заходів та медіа-бесід розроблено **8 мультимедійних презентацій**.

За звітний період проведено 202 просвітницько-виховних заходи, а саме:

✓ тематичних та експрес-виставок	- 146
✓ виставок нових надходжень	- 27
✓ стендові виставки-інсталяції	- 1
✓ інформаційно-пізнавальні заходи	- 2
✓ інформаційні заходи	- 3
✓ Фестивалі	- 2
✓ Декада «Діалоги культур»	- 1
✓ Мультимедійна презентація (Д.К. Моторний)	- 1
✓ Фото-зони	- 2
✓ тематичні медіа-бесіди:	
- <i>проведено</i>	- 19
- <i>написано нових</i>	- 2
✓ екскурсії / виступи на радіо	- 27 /10
✓ години: пам'яті, посвята, поетична, музична, патріотична	- 5
✓ акції:	
- стендові	- 2
- проекти	- 2

Впродовж року проводяться заходи на виконання **Державних програм та до знаменних і пам'ятних, ювілейних дат**. Розробляються цикли або комплекси заходів, у яких передбачено різнопланові виставки, медіа-бесіди, інформаційні, літературно-музичні, історичні, патріотичні години, інформаційно-пізнавальні заходи, фото-зони, фестивалі та ін..

Серед найбільш важливих були такі події:

- Заходи до 100-річчя Акту злуки; 2019р. – рік єдності України; День Соборності України;
- Заходи до 205-річниці з дня народження Т. Г. Шевченка;
- Комплекс заходів до Дня Перемоги над нацизмом у другій світовій війни, до 75-річчя вигнання нацистських окупантів із України;
- Заходи до Дня Героїв Небесної сотні;
- Заходи до річниці бою під Крутами
- Заходи до Дня Гідності та Свободи;
- Заходи до Дня захисника України;
- Заходи до Дня українського козацтва;
- Заходи до Дня Збройних Сил України;
- Заходи до Дня вишиванки;
- Заходи до Дня незалежності України та Дня Конституції України
- Заходи до Дня пам'яті жертв голодомору 1932-1933 рр.;
- Заходи щодо виконання державної програми Молодь України (2016-2020 рік);
- Заходи до Міжнародного дня миру;
- Заходи щодо – 2013-2022 рр. міжнародне десятиріччя зближення культур, та до Всесвітнього дня культурного різноманіття;
- Заходи до 2019 рік – Рік Китаю в Україні;
- Заходи до Міжнародного року Періодичної системи Менделєєва
- Заходи до відкриття бюста Героя України Дмитра Моторного;
- Заходи до 80-річчя заснування Запорізької області

Заходи до 100-річчя Акту злуки; 2019р – рік єдності України; День Соборності України.

➤ До Дня Соборності України та до 100-РІЧЧЯ ПРОГОЛОШЕННЯ АКТА ЗЛУКИ наукова бібліотека підготувала *експрес-виставку «Самостійна й соборна Україна»*.

Заходи до 205-річниці з дня народження Т. Г. Шевченка:

До 205-ї річниці від дня народження Тараса Григоровича Шевченка наукова бібліотека підготувала ряд заходів:

- **«Поезія святої правди»:** виставка-інсталяція, яка демонструвалась у читальному залі;
- **«Шляхами Кобзаря»:** тематична бесіда;
- **«Вічний, як народ»:** дайджест;
- **«Університет читає Шевченка»:** відеоролик, який представлено на сайті **наукової бібліотеки** та на **YouTube**.

Комплекс заходів в рамках проекту «Пам'ять про незабутнє»

Заходи до Дня Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні; до 75-річчя вигнання нацистських окупантів із України; до Дня скорботи і вшанування жертв війни в Україні.

Наукова бібліотека до 8-9 травня – Дня пам'яті та примирення й Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939–1945 років підготувала **стендову фото-виставку «Пам'ять про незабутнє»**.

До 75-річчя вигнання нацистських окупантів із України, безсмертному подвигу, ратній та трудовій звитязі українського народу у роки Другої світової війни, наукова бібліотека підготувала **стендову виставку-інсталяцію «Багряна осінь України»**.

До Дня скорботи і вшанування жертв війни в Україні наукова бібліотека підготувала експрес-виставку **«Ми пам'ятаємо»**, на якій були представлені документальні матеріали, фотоальбоми про події німецько-радянської війни.

До Міжнародного дня визволення в'язнів фашистських концтаборів експрес-виставка **«Уроки пам'яті людської»**.

До 76-ї річниці вигнання нацистських окупантів із м. Мелітополя наукова бібліотека для студентів факультету Економіки та бізнесу провела кураторську годину **«На мелітопольських рубіжах»**

Заходи до Дня Героїв Небесної сотні:

З нагоди річниці вшанування Героїв Небесної Сотні, який відзначається 20 лютого, наукова бібліотека підготувала **тематичну виставку «Лицарі Небесної Сотні»**.

101-річниця бою під Крутами

До річниці бою під Крутами, що відбувся 29 січня 1918 року, наукова бібліотека підготувала **експрес-виставку «Крути – втрачена мрія»**.

Заходи до Дня захисника України та Дня українського козацтва:

✓ До Дня захисника України наукова бібліотека підготувала **стендову виставку «Відважні наші герої»**. Фото-виставка це данина всім захисникам, які боронять рідну Україну, та пам'ять про тих, хто поклав свої голови, захищаючи кордони країни (за матеріалами «Книги пам'яті полеглих за Україну»). Станом на 7 травня 2019 р. у Книгу пам'яті полеглих за Україну занесено 4125 загиблих, а воїнів-запорожців - 133. У Книзі враховані всі бойові та більшість не бойових втрат, яких зазнала Україна під час проведення АТО та ООС (<https://memorybook.org.ua/>).

До Дня українського козацтва, який щорічно відзначається 14 жовтня наукова бібліотека підготувала **тематичну виставку «Козацтво – слава України»**.

Окрасою свята «Посвята у козацтво» (арт-майданчик ТДАТУ) стала **виставка-інсталяція «Тої слави козацької повік не забудем»**

Вже понад три роки поспіль у науковій бібліотеці представлена і **«Козацька історична бібліотека»**, бо сьогодні, коли йде становлення незалежної України, як ніколи, актуальним є вивчення героїчного минулого нашого народу.

Заходи до Дня Збройних Сил України

До Дня Збройних Сил України наукова бібліотека, за матеріалами періодичних видань, підготувала **тематичну виставку «Українська армія – сила нескорених»**. У періодичних виданнях «Новое время», «Український тиждень» висвітлювались питання: «Новая военная элита», «Слово генерала», «Работа воевать», «Оголений тил».

Заходи до Дня Гідності та Свободи:

Наукова бібліотека 20 листопада до Дня Гідності та Свободи провела **патріотичну годину «Ядро нації»**. Герої патріотичної години «Ядро нації» це люди, які мали величезний вплив на розвиток України і стали обличчям України у світі.

Це громадський діяч, меценат Богдан Гаврилишин, академік Ігорь Юхновський, дисидент Йосип Зісельс, астроном Клим Чурюмов, співачка Ніна Матвієнко, лідер кримськотатарського народу Мустафа Джемілев, композитор Мирослав Скорик, письменниця Ліна

Костенко, політик Вячеслав Чорновіл – вони фундамент країни.

Є у сучасної України й молоде ядро – патріоти, що будують та відстоюють право рідної Батьківщини на життя - режисер Олег Сенцов, музикант, політичний діяч Святослав Вакарчук, культовий український співак, композитор, поет Кузьма Скрябін, поет, прозаїк, автор есе, перекладач і організатор літературних фестивалів Сергій Жадан, волонтери Яна Зінкевич та Ольга Кудіненко та багато інших.

До заходу була підготовлена **тематична виставка «Постаті, що славлять Україну»**, де були представлені документальні, періодичні видання та фотоматеріали.

Заходи до Дня вишиванки:

Щороку співробітники наукової бібліотеки беруть участь в університетському святі вишиванки. Не став виключенням і цей рік. Разом з університетською спільнотою, ми долучилися до наших красивих українських традицій, та організували етнічну фото-зону «Український vintage».

Заходи до Дня незалежності України та Дня Конституції України:

До 28-ї річниці проголошення незалежності України та до Дня державного прапора

наукова бібліотека підготувала тематичну виставку-інсталяцію *«Краса і велич символів державних»*. На виставці були представлені видання, які відображають історичний шлях до незалежності держави та сьогодення.

До Дня Конституції України наукова бібліотека підготувала експрес-виставку *«Оберіг нашої державності»*, на якій представлені видання: Конституція України, «Основи конституційного права

України», «Економіка та держава», «Право України», в яких розглядаються питання «Конституція – фундамент державності», «Конституція і міжнародне право: до питання про взаємозв'язок і взаємовплив» та ін.

Заходи до Дня пам'яті жертв голодоморів та політичних репресій:

До Дня пам'яті жертв Голодомору і політичних репресій наукова бібліотека підготувала тематичну виставку *«Неспечений хліб, непрожиті долі...»*. Виставка розповідає про історію Голодомору, яку повинні знати не лише в Україні, а й у всьому світі. На тематичній виставці представлені видання: «Голодомор 1932-1933 років в Україні, документи і матеріали», «Розсекречена пам'ять», «1933: Трагедія голоду», В. Барка «Жовтий князь», Р. Конквест «Жнива скорботи» та інші. В періодичних виданнях «Світогляд», «Український історичний журнал» піднімаються питання - «Торгсин»: золота ціна життя українських селян у роки голоду (1932-1933рр.), «Пам'яті народу: геноцид в Україні голодом 1932-1933 років: свідчення» та ін.

Заходи до 32-річчя Чорнобильської катастрофи

26 квітня – знакова для України й усього цивілізованого світу дата, яка вже більше трьох десятиліть нагадує людству про наймасштабнішу техногенну катастрофу у світовій історії. До Дня Чорнобильської трагедії наукова бібліотека підготувала тематичну виставку *«Чорний біль полину»*. На виставці були представлені документальні матеріали, художні твори, публіцистичні нариси: А. М. Третяк *«Екологія землекористування»*, Н. М. Джура *«Екологічні виміри Чорнобильського лиха»*, В. А. Батлук *«Радіаційна екологія»*, *«Чорнобиль. Дні випробувань»*, *«Духом и мужеством»* та ін.

Заходи щодо виконання державної програми Молодь України (2016-2020 рік): 24.06 – День молоді; 10.11 – Всесвітній день молоді; 17.11 – Міжнародний день студентів:

До Дня молоді, який в Україні у 2019 році відзначали 30 червня, наукова бібліотека підготувала експрес-виставку *«Молодь – майбутнє країни»*, на якій були представлені видання: В. В. Цибульник *«Молодеж и общество»*, *«Молодость, красота, здоровье»*, *«Новое время»* та ін.

Всесвітній День молоді та День студента – це свята творчості й натхнення, енергії і запалу, пізнання і самоствердження, любові і романтики. До Всесвітнього дня молоді та до Міжнародного дня студента, які відповідно відзначаються 10 та 17 листопада, наукова бібліотека підготувала експрес-виставку *«Українська молодь – майбутнє держави»*. На виставці були представлені видання: Воробьев Г.Г. *«Молодежь в информационном обществе»*, *«Молодежь Украины»* та ін. У періодичних виданнях *«Агротаврія»*, *«Я студент»* висвітлюються питання: *«Студенти ТДАТУ-переможці всеукраїнських олімпіад»*, *«Професії майбутнього»*, *«STUDEGO-майбутнє студентства»* та ін.

Заходи до Міжнародного дня миру

До Всесвітнього дня студентського спорту, який щорічно відзначається 20 вересня та до Міжнародного дня миру – 21 вересня, наукова бібліотека підготувала тематичну виставку *«Від війни до спорту»*. Виставка була підготовлена за матеріалами журналу *«Новое время страны»*. Українські ветерани АТО, які отримали важкі поранення на війні, але все ж стали спортсменами. Сильні духом герої взяли участь у міжнародних змаганнях *Invictus Games* – Ігри нескорених.

Заходи до дня народження Європейського Союзу

1 листопада світова спільнота відзначала День заснування Європейського Союзу. Наукова бібліотека до свята підготувала *експрес-виставку «День народження Європейського Союзу»*, на якій були представлені видання: Тоді Ф. «Нарис історії Європейського союзу», Дмитрієв А.І. «Міжнародне публічне право», «Європейський союз», «Парламентський вимір європейської інтеграції» та ін.

Заходи до Міжнародного дня волонтерів

До Міжнародного дня волонтерів, який святкується 5 грудня рішенням Організації Об'єднаних Націй з 1995 року, наукова бібліотека підготувала *тематичну виставку «Люди першої допомоги»*. На виставці була представлена інформація про Ірину Солошенко – волонтерку Головного військового клінічного госпіталю міста Києва, а також про наших земляків – мелітопольців: Олену Стрілецьку, Юлію Полікарпову, старшого викладача кафедри Маркетингу, к.е.н. Надію Серських. А на шпальтах журналів: «Новое время страны», «Кореспондент», «Україна», ми стали свідками дивовижних історій звичайних людей, яких Майдан і війна на сході змусили стати маленькими героями великих подій.

Заходи щодо –міжнародного десятиріччя зближення культур; та до Всесвітнього дня культурного різноманіття: (2013-2022 рр.)

До Всесвітнього дня культурного різноманіття в ім'я діалогу та розвитку з 13 по 22 травня в ТДАТУ проходив *FEST «Діалоги культур»*, в рамках якого проходила *декада культур «Інтеркультурний Мелітополь. Інтеркультурний університет»*. У програмі декади були представлені: дні культур різних національностей; тематичні та інформаційні виставки, зокрема, у науковій бібліотеці демонструвалась *тематична виставка «Палітра культур України»*; знято відеоролик *«Я люблю Україну, я люблю університет»*. На фестивалі демонструвались виставки національних виробів, студентське кафе пригощало усіх національними смаколиками.

У заключний день Декади культур наш університет замайорів різними барвами національних костюмів. Студенти ТДАТУ представили свої національні культури та подарували незабутні емоції під час творчих виступів. Всі учасники фесту «Діалоги культур» були нагороджені подяками.

Заходи до року Китаю в Україні

До року Китаю в Україні у літературно-музичній вітальні «Джерело» наукової бібліотеки відбувся **тематичний захід «Дивовижний Китай»**. До заходу була підготовлена **тематична виставка-інсталяція «Темниці Піднебесної»**.

Захід супроводжувався **мультимедійною презентацією «Китай – Піднебесна»**, звучала мелодійна китайська музика. Літературна вітальня була прикрашена інсталяцією із китайських речей: диплом викладача китайського університету, книга китайською мовою, видана в Китаї у 1950 році, велике віяло у національних традиціях Китаю). До уваги присутніх були представлені сторінки: «Коротка історія країни», «Менталітет китайців» та «Китай очима очевидця».

В заході взяли участь завідувач музею історії ТДАТУ Людмила Олексіївна Петрова та доцент кафедри «Іноземні мови» Тетяна В'ячеславівна Караєва. На захід були запрошені студенти усіх факультетів.

Заходи до Міжнародного року Періодичної системи Менделєєва

Наукова бібліотека, до 185-річчя з дня народження Д. І. Менделєєва та до Міжнародного року Періодичної системи Менделєєва, підготувала **виставку-персоналію «Геніальний хімік Дмитро Менделєєв»**. На виставці були представлені видання: «100 великих учених», «100 великих наукових відкриттів», «100 великих імен», А. А. Макареня «Д. И. Менделеев и физико-химические науки», «50 гениев, которые изменили мир», В. А. Волков «Выдающиеся химики мира» та ін.

Заходи до Всесвітнього дня художника

До Дня художника України, який святкується у другу неділю жовтня, наукова бібліотека підготувала **експрес-виставку «Живописна Україна»**. На виставці були представлені книги про творчість відомих художників України як сучасних, так і класиків.

Заходи національно-патріотичного проекту «З Україною в серці»

- ✓ **Мультимедійні огляди, бесіди**
 - Народжені в Україні
 - Українській молоді – європейські цінності
 - Еліта української нації
 - Українські династії. Сімейний альбом
- **Мультимедійно - краєзнавчий цикл «До чистих джерел Запорізького краю»**

Заходи до 80-річчя заснування Запорізької області

10 січня 2019 року виповнилось 80 років утворення Запорізької області. Наукова бібліотека, до цієї дати підготувала ряд заходів:

- ✓ **Мультимедійні огляди, бесіди:**

- Мелітополь – інтеркультурне місто
- Козацька столиця України
- Преобразование уездного городка (Мелітополь)
- Життя, гідне пам'яті й пошани (знамениті мелітопольці)

✓ **Тематичні виставки:**

- Запорізька область: від минулого до сучасності

Заходи проекту Мова – ДНК нації (Міжнародний день писемності, Міжнародний день рідної мови, День української писемності та мови)

В рамках програми розвитку і функціонування української мови у Таврійському ДАТУ наукова бібліотека розробила ПРОЕКТ МОВА – ДНК НАЦІЇ на 2016-2020 рр.

✓ **Тематичні виставки:**

«Україна починається з мови» (постійна тематична виставка зі зміною експозицій);

- тематична виставка-інсталяція «**З рідним словом міцніє держава**» розроблена з метою популяризації української літератури серед студентів університету, формування й реалізації мовної політики держави навколо ідеї українського національного відродження;
- матеріал на радіо до Дня української писемності та мови.

Заходи до Всесвітнього дня захисту прав людини

Щорічно з 2008 року в Україні проводиться **Всеукраїнський тиждень права**. У рамках тижня права наукова бібліотека підготувала **тематичну виставку**, на якій були представлені видання: А.І. Дмитрієв «Міжнародне публічне право», В.Д. Гапотій «Основи правознавства», В.В. Кравченко «Конституційне право України», О.С. Зимогоров «Як захистити та відстояти свої права», В. Омелькін «Швидка юридична допомога» та ін. У періодичних виданнях «Право України», «Офіційний вісник України», «Економіка та держава» висвітлюються питання: «Захист прав і свобод людини в Україні»,

«Права і свободи людини і громадянина», «Експертиза нормативно-правових актів та їх проектів на відповідність конвенції про захист прав людини».

Заходи до відкриття бюста Герою України Дмитру Моторному

21 червня було відкрито бюст Дмитру Моторному, наукова бібліотека взяла активну участь у цьому заході: у головному корпусі демонструвалась **стендова акція**, присвячена Дмитру Костянтиновичу; до заходу була підготовлена мультимедійна презентація-вшанування пам'яті Д.К. Моторного «**Патріарх української ниви**».

Наукова бібліотека для студентів першого року навчання всіх факультетів ТДАТУ до 92-річчя Героя України, двічі Героя Соціалістичної Праці, почесного члена Національної академії аграрних наук України, керівника господарства із понад піввіковим досвідом, випускника нашого вузу - Дмитра Костянтиновича Моторного, *провела годину-посвяту «Корифей аграрної галузі»*, та підготувала *тематичну виставку «Його ім'я носить університет!»*.

Цей захід буде проводитись науковою бібліотекою щорічно для студентів перших курсів, щоб розповісти про людину, ім'я якої носить наш університет.

Заходи до Дня Європи

До Дня Європи, який щорічно відзначається у країнах Європейського Союзу 9 травня, в Україні у третю суботу травня, наукова бібліотека підготувала *тематичну виставку «Агрокурс на Європу»*. Виставка знайомить читачів з науковими розробками ТДАТУ, доктриною збалансованого розвитку: «Україна 2030» та ін. Представлені видання: Легеза Д. «Логістика», Ларіна Я.С. «Міжнародний маркетинг», Кальченко С.В. «Економіка плодоовочівництва» та ін.

Заходи до Дня толерантності

Наукова бібліотека до Міжнародного дня толерантності підготувала *експрес-виставку «Планета толерантності»*, що демонструється на навчально-науковому абонементі. На виставці представлені видання: Кемеров В.Е «Взаимопонимание», « 25-річчя Програми імені Фулбрайта в Україні» та ін. У періодичних виданнях ««Бібліотечна планета», «Інформаційний бюлетень з охорони праці» висвітлюються питання: «Формирование толерантных отношений у студенческой молодежи», «Толерантність-через бібліотеки –до миру і злагоди», «Про толерантність», «Будьмо толерантні» та ін.

Заходи до відзначення ювілеїв видатних людей:

- ✓ тематична виставка *«Лицар української словесності»* до 250-річчя від дня народження відомого українського драматурга Івана Петровича Котляревського
- ✓ експрес-виставка *«Поет української інтелігенції»* до 155-річчя від дня народження Михайла Михайловича Коцюбинського
- ✓ експрес-виставка *«Людина, яка втілила мрію»* до 130-річчя від дня народження талановитого авіаконструктора І. І. Сікорського
- ✓ тематична виставка *«Сміх, кіно та Чарлі Чаплін»* до 130-річчя від дня народження легендарного англійського та американського кіноактора і режисера Чарльза Спенсера Чарлі.
- ✓ експрес-виставка *«Вільям Шекспір – геній століть»* до Всесвітнього дня книги та до 455-річчя від дня народження англійського драматурга Вільяма Шекспіра
- ✓ експрес-виставка *«Перший поет кінематографу»* до 125 років від дня народження кінорежисера Олександра Петровича Довженка

- ✓ експрес-виставка *«Альберт Ейнштейн – людина Всесвіту»* до 140-річчя Альберта Ейнштейна – одного з найвизначніших фізиків ХХ століття, лауреата Нобелівської премії 1921 року
- ✓ експрес-виставка *«Відомі постаті. Симон Петлюра»* до 140-річчя від дня народження видатного українського державного та громадського діяча, Голови Директорії Української Народної Республіки, Головного Отамана Армії УНР Симона Петлюри
- ✓ експрес-виставка *«Цей неоднозначний Мазепа»* до 380-річчя від дня народження Івана Степановича Мазепа, українського державного і політичного діяча, гетьмана Лівобережної України
- ✓ виставка-персоналія *«Геніальний хімік Дмитро Менделєєв»* до 185-річчя з дня народження Д. І. Менделєєва та до Міжнародного року Періодичної системи Менделєєва
- ✓ експрес-виставка *«Павло Чубинський: енциклопедист народного життя»* до 180-річчя від дня народження Павла Чубинського, українського фольклориста, поета, автора слів Гімну України, активного діяча українського національного руху на Правобережній Україні
- ✓ тематична виставка *«Комедія людства»* до 220 річчя від дня народження талановитого французького письменника Оноре де Бальзака

Пізнавальними були різнопланові тематичні виставки:

- ✓ експрес-виставка *«Вчителю, ти – світоч України!»* (День працівників освіти)
- ✓ експрес-виставка *«День справедливості»* (Всесвітній день Соціальної Справедливості)
- ✓ тематична виставка *«Технології майбутнього»* (про технології, які змінюють світ)
- ✓ тематична виставка *«Великі українські новатори»*, присвячена українцям-винахідникам
- ✓ тематична виставка *«Бабин Яр: історія, пам'ять»* (дні Ізраїлю та єврейської культури на Мелітопольщині)
- ✓ експрес-виставка *«Премія геніїв. Нобелівські лауреати»*

Заходи на допомогу навчальному та науковому процесам

Відділом проводилась відповідна робота на допомогу навчальному процесу, а саме організовувались книжкові виставки, та інформаційні заходи на допомогу користувачам-студентам всіх форм навчання. Фонди навчально-наукового абонементу та читального залу поповнювались новими підручниками.

✓ **Інформаційний захід «Навчись легко вчитися»**

У циклі заходів «Навчись легко вчитися», які традиційно наукова бібліотека проводить на початку навчального року, у літературній вітальні НБ пройшов інформаційний захід «*Навчись легко вчитися*» з *мультимедійною презентацією* для студентів першого курсу всіх факультетів. До заходу була підготовлена тематична виставка.

Захід проводили досвідчені фахівці бібліотеки та завідувача музею ТДАТУ Л.О. Петрова, які познайомили студентів з науковою бібліотекою. В цікавій формі з наглядними таблицями Шульте фахівці поділились секретами успішного навчання, про те, як навчаються студенти у США та Європі та як успішно навчатися українському студентіві.

Студенти дізнались як працювати з великою кількістю інформації, що таке швидкочитання та які існують методи швидкочитання, як розвинути свою пам'ять та периферійний зір. Цікавими для присутніх були тренінги-завдання на логіку. Всі ці навички роботи з книгою та інформацією допоможуть студентам у навчанні та особистому розвитку.

✓ **Заходи до дня туризму, спеціальність «Туризм»**

У ТДАТУ з 2018-2019 н. р. відкрито спеціальність «Туризм», актуальну і особливо важливу для розвитку України. Наукова бібліотека до Всесвітнього дня туризму, який відзначається щорічно 27 вересня з метою пропаганди туризму, висвітлення його внеску у економіку світової спільноти, розвитку зв'язків між народами різних країн, підготувала *тематичну виставку «Мандруємо Україною разом»*, на якій були представлені видання: В.Ф. Семенов «Туристичне країнознавство», О.О. Бейдик «Адаптивний туризм», «Україна: 30 кращих місць», «Менеджмент і маркетинг туризму» та ін.

✓ **Заходи до дня харчової промисловості, спеціальність «Харчові технології»**

До Дня харчової промисловості, який цього року відзначається 20 жовтня, наукова бібліотека підготувала *експрес-виставку «Технології харчової промисловості»*. На виставці представлені видання: «Харчова хімія», Ростовський В.С. «Система технологій харчових виробництв», Шутенко Є.І. «Технологія круп'яного виробництва», Дорохіна М.О. «Технологія продукції харчування», «Мікробіологія та фізіологія харчування», «Зберігання та переробка сільськогосподарської продукції», тощо.

✓ Заходи до дня працівників сільського господарства - спеціальності «Агрономія», «Садівництво та виноградарство»:

Тематична виставка «Живе» землеробство.» На виставці були представлені періодичні видання «Зерно», «Агроном», «Пропозиція», «Аграрний тиждень», «Агроexpert», підіймають такі питання, як «Органічний NO-TILL», «Сівба по стерні», «Сівозміни в землеробстві України», «Як отримати гарантований врожай зерна на півдні степу України», та інші. На виставці представлені видання: міжвідомчий тематичний науковий збірник «Землеробство», С. П. Танчик «NO-TILL і не тільки. Сучасні системи землеробства», В. Гридчин «Роль біологізації земледелія в відродженні сільського господарства», «Какое удобрение лучше? СИДЕРАТЫ», «Рациональна система ведення землеробства», А. Подолінський «Біодинаміка- землеробство майбутнього», Т.В. Герасько «Еколого-біологічне (органічне)

рослинництво», «Фермерське землеробство», І.Є. Овсінський «Нова система землеробства», В.Х. Ківер «Фертигація і гербігація в зрошувальному землеробстві України» та інші.

Тематична виставка «Дарунки чарівної лози». Виставка знайомить читачів з науковими і науково-популярними виданнями із виноградарства: М.А. Пелях «Справочник виноградаря», І.М. Козарь «Справочник по защите винограда от болезней, вредителей и сорняков», Е. Пригаровский «Органическое виноградарство», П. Мазур «Поради майстра виноградарям-початківцям» та ін.

Інші тематичні виставки на допомогу навчальному та науковому процесам:

- ✓ Видання викладачів ТДАТУ (постійна);
- ✓ Тобі економісте (еколог, механіку, енергетику;)
- ✓ Вивчаємо в семестрі (зміна експозицій);
- ✓ Готуємось до іспитів;
- ✓ Пишемо курсову роботу;
- ✓ На допомогу магістрам;
- ✓ Знайомся: спеціальності ТДАТУ;
- ✓ Першокурснику! Знайомся та вивчай!;
- ✓ тематична виставка «**Бізнес-секрети відомих рестораторів**» для студентів спеціальності «**Готельно-ресторанна справа**», де були представлені книги та періодичні видання за даною тематикою, це зокрема, книга Ектора Хіменес-Браво «Перша кулінарна книга», періодичні видання «Ресторатор» (виробничо-практичний журнал професіоналів ресторанного бізнесу) та «Новое время страны».

Літературно-художні заходи:

➤ Заходи до Всесвітнього дня книги

До Всесвітнього дня книги та до 455-річчя від дня народження англійського драматурга Вільяма Шекспіра, наукова бібліотека підготувала експрес-виставку **«Вільям Шекспір – геній століть»**. На виставці демонструвались літературознавчі матеріали про талановитого письменника світу та творчий набуток Вільяма Шекспіра для майбутніх поколінь.

➤ Літературно-художні виставки та проекти:

- ✓ тематична виставка **«Великі письменники в жанрі оповідання»**, яка присвячена кращим оповідачам світу: Марко Вовчок, Іван Франко, Ольга Кобилянська, Василь Стефаник, Михайло Коцюбинський, Остап Вишня, Володимир Винниченко, Антон Чехов, Іван Тургенєв, О. Генрі, Рей Бредбері та ін.
- ✓ пізнавально-розважальний проект **«Літо. Книга. Я і друзі»**: тематична виставка **«Книго-мандри. Книжки про різні куточки світу»**.
- ✓ тематична виставка **«Літературна плеяда України»**, на якій були представлені найвідоміші твори українських письменників-ювілярів
- ✓ тематична виставка **«Побачення з книгою»** до Дня святого Валентина. На виставці були представлені найкращі твори світової літератури про кохання
- ✓ експрес-виставка **«Література в жіночих руках»** до Міжнародного жіночого дня 8 березня.
- ✓ експрес-виставка **«Поэзия длиною в жизнь»** з нагоди дня народження російської поетеси, прозаїка, перекладачки Марини Цветаєвої
- ✓ експрес-виставка **«Віфлємська зірка»** (до свята Різдва).

➤ Фото-зони

- ✓ **«День відкритих сердець»** до Дня Святого Валентина

Напередодні свята всіх закоханих - Дня Святого Валентина, який відзначається 14 лютого, у науковій бібліотеці було організовано **фото-зону «День відкритих сердець»**. Ми запросили прийти до нас закоханих та всіх, хто любить життя, свою країну, університет, наукову бібліотеку та книгу. Ми відібрали для інсталяції найцікавіші та захоплюючі книги про кохання! Це було незабутнє книжкове побачення!

- ✓ **«Я люблю бібліотеку»** з нагоди Всеукраїнського дня бібліотек.

До цього дня ми зазвичай проводимо найрізноманітніші заходи, як для користувачів, так і для колег-бібліотекарів. Увагу читачів, що називається «з порога», привертала яскрава фото-зона **«Я люблю бібліотеку»**, яка допомогла створити незабутній святковий настрій.

✓ Новорічна феєрія

Новорічні свята – це свята дитинства! Це особлива атмосфера, настрої, очікування дива, казки. Це запах ялинки, шоколадних цукерок і мандаринів. У бібліотеці на другому поверсі відвідувачів зустрічала новорічна фотозона з красунею-ялинкою та каміном.

Літературно-музична вітальня «Джерело»:

✓ Літературна година «Анна Ахматова... А ще називають музою...»

До 130-річчя від дня народження Анни Ахматової, наукова бібліотека провела літературну годину «Анна Ахматова... А ще називають музою...». До заходу була підготовлена **виставка-інсталяція «Услышат голос мой».**

На літературній годині у теплій, романтичній атмосфері звучали пісні (у запису) на вірші Анни Ахматової. Вірші поетеси зворушливо та проникливо декламували студенти Юлія Терещенко, Євген Кривцун, Анна Цветкова. Професійно вели захід Наталя Ломейко, Яна Свиридова, Ольга Почепня.

Наш захід - це спроба донести складність і трагічність долі поетеси, жінки, матері, розкрити особливості творчої манери Анни Ахматової, як яскравого явища світової поезії ХХ століття.

✓ «ГОГОЛЬ-FEST»

До 210-ї річниці від дня народження видатного письменника, класика світової літератури Миколи Васильовича Гоголя, наукова бібліотека та ЦКІД провела «ГОГОЛЬ-FEST».

До заходу була підготовлена тематична виставка «Таємничий Микола Гоголь» та мультимедійна презентація «Геніальний художник слова». На фестивалі були присутні студенти університету та коледжу ТДАТУ.

На фестивалі коротко, але влучно з притаманним автору гумором, ведучі: провідний бібліотекар Тетяна Касьянова, студенти Влад Блуд, Анна Цветкова,

Єлизавета Галкіна, - розповіли про геніального письменника, його найвідоміші твори та їх екранізації. Присутні на заході побачили уривок із геніального «Ревізора», разом з Гоголем «побували» в Парижі та Римі.

✓ Музичне перехрестя «Недоспівана пісня»

До 70-річчя видатного українського композитора та поета, Героя України Володимира Івасюка, наукова бібліотека та ЦКІД провели музичне перехрестя «Недоспівана пісня» з мультимедійною презентацією. Ця музична посвята - це коротка, але змістовна розповідь про творчий та життєвий шлях талановитої людини, патріота України.

На музичному перехресті у відеозапису прозвучали чарівні пісні Володимира Івасюка – «Водограй», «У долі своя весна», «Балада про мальви», «Жовтий лист». У виконанні вокального колективу «Music Land» прозвучала знаменита пісня Івасюка «Червона рута». Проникливо прозвучали вірші у виконанні студента ТДАТУ Євгенія Кривцуна.

Мультимедійні презентації

Гідне місце у роботі бібліотеки займають мультимедійні презентації до заходів та оглядів-бесід.

У звітному році було розроблено презентації:

- ✓ «Корифей аграрної галузі» (Д.К. Моторний);
- ✓ «*Анна Ахматова... А ще називають музою...*»;
- ✓ «*Навчись легко вчитися*»;
- ✓ «*Недоспівана пісня В. Івасюка*»;
- ✓ «*Геніальний художник слова*» (М.В. Гоголь);
- ✓ «*Китай – Піднебесна*» (2019- рік Китаю в Україні)
- ✓ «*Ядро нації*» (до Дня Гідності та Свободи)
- ✓ «*Нікола Тесла. Фізик із майбутнього*»
- ✓ «*Люди нового часу*»

Медіа-бесіди

На кураторських годинах в студентських групах проводяться медіа-бесіди:

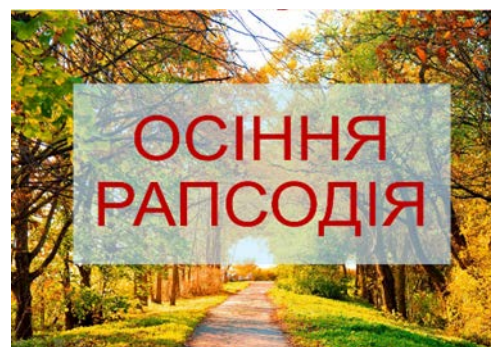
Всього - 29 тем:

- ✓ Проведено медіа-бесід – 11;
- ✓ Написано нових – 2.
- ✓ Життя – гідне пам'яті і пошани – місце проведення студентська аудиторія / 2 кураторські години;
- ✓ 50 винаходів, які Україна подарувала світові – місце проведення студентська аудиторія / 3 кураторські години;
- ✓ Георгій Нарбут – хіпстер, дивак, геній - місце проведення студентська аудиторія / 1 кураторська година;
- ✓ На мелітопольських рубіжах (1941-1945) - місце проведення студентська аудиторія / 1 кураторська година тощо.

Висвітлення соціокультурної діяльності НБ на сайтах НБ, ТДАТУ та у соцмережах

У звітному році соціокультурна діяльність висвітлювалась на сайтах НБ, ТДАТУ та у соцмережах 1136 разів, майже на 100 більше ніж торік.

Вступивши у віртуальне інформаційне середовище наукова бібліотека пристосувала даний вид бібліотечної роботи до нових реалій. Кожен захід, який проводиться, висвітлюється на сайті ТДАТУ та НБ. Робота у віртуальному просторі дозволяє у будь-який момент при наявності мережі Інтернет, стати

відвідувачем нашої бібліотеки.

Відділом БОК у звітному році розпочато цикл мультимедійних презентацій нового формату «RESTART: ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ. Не зупиняйся на прочитаному». Мета рубрики - надання користувачу допомоги у правильному виборі книг для розвитку унікальної особистості. Рубрика буде представляти цікаві добірки книг із фондів НБ за різноманітними темами.

Представлені на сайті:

- «Осінь рапсодія» (10 книг про осінь);
- «Різдвяні історії» (10 найкращих книг про Різдво)

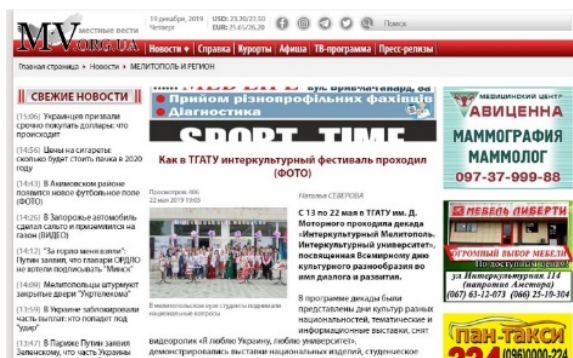
Ми у ЗМІ

У газеті «Мелітопольські відомості» від 22 травня 2019 року та на «РІА Мелітополь» було висвітлено свято-FEST «Діалоги культур».

Саме життя вимагає від бібліотек якісно нового підходу до організації соціокультурно-просвітницької роботи, але незмінним має залишатися прагнення до формування у студентів справжніх ціннісних орієнтирів.

Заходи, які проводились, стали помітним явищем у житті університету, були спрямовані на виховання справжнього громадянина-патріота України, утвердження любові до Батьківщини, духовності, моралі, культури, шанобливого ставлення до національних надбань українського народу, наслідування найкращих прикладів мужності борців за свободу та незалежність України.

За звітний період заходи відвідали **4987** користувачів.

3. НАУКОВО – БІБЛІОГРАФІЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Наукова інформаційно-бібліографічна робота є одним з напрямків діяльності бібліотеки ЗВО. Від того, наскільки ефективно вона організована, залежить успішне вирішення головного завдання бібліотеки освітнього закладу – інформаційне забезпечення навчального процесу та наукових досліджень. Тож, основним завданням, як і в попередні роки, було забезпечення якісного оперативного інформаційного та бібліографічного обслуговування користувачів. Інформаційна і довідково-бібліографічна робота була спрямована як на поповнення інформаційних ресурсів власної генерації, так і на удосконалення самої системи інформаційних послуг усім категоріям користувачів.

3.1 Науково-бібліографічна робота

У 2019 році фахівці відділу науково-бібліографічної роботи працювали над складанням біобібліографічних та бібліографічних покажчиків згідно з річним планом.

В поточному році створено **13** бібліографічних посібників та бюлетенів різного спрямування:

- 4 покажчика серії «Біобібліографістика провідних науковців ТДАТУ»;
- 3 тематичні бібліографічні покажчики;

- 3 історико-бібліографічних нарисів;
- 1 інформаційний покажчик.
- 3 інформаційних бюлетеня

Покажчики серії **«Біобібліографістика провідних науковців ТДАТУ»:**

Данченко Микола Миколайович : біобібліографічний покажчик публікацій автора з 1973 по 2018 роки : до 70-річчя від дня народження / ТДАТУ; наукова бібліотека; укладач О. В. Мосюр. – Мелітополь, 2019. – 28 с. - (Біобібліографістика провідних вчених ТДАТУ). – **77** назв;

Назаренко Ігор Петрович : біобібліографічний покажчик публікацій автора з 1994 по 2018 роки : до 55-річчя від дня народження / ТДАТУ; наукова бібліотека; укладач Н. В. Шульга. - Мелітополь, 2019. - 44 с. - (Біобібліографістика провідних вчених ТДАТУ). – **97** назв;

Тарасенко Володимир Віталійович: біобібліографічний покажчик публікацій з 1986 по 2019 роки : до 60-річчя від дня народження / ТДАТУ; наукова бібліотека; укладач Г. Д. Попазова. – Мелітополь, 2019. – 32 с. – („Біобібліографістика провідних вчених ТДАТУ”). – **94** назви;

Журавель Дмитро Павлович: біобібліографічний покажчик публікацій автора з 1994 по 2019 рік: до 50-річчя від дня народження / Таврійський державний агротехнологічний ун-т ім. Дмитра Моторного; наукова бібліотека; укладач С. В. Вовченко. – Мелітополь, 2019. – 48 с. – (Біобібліографістика провідних вчених ТДАТУ). – **159** назв.

Загальна кількість представлених джерел – **427**.

Тематичні науково-бібліографічні покажчики :

Наукові публікації професорсько-викладацького складу ТДАТУ у виданнях, які мають імпакт-фактор (Web of Science, Scopus) та закордонних наукових виданнях за 2014-2018 рр.: науково-бібліографічний покажчик / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад. Н. М. Семенюк. – Мелітополь, 2019. – 66 с.

Загальна кількість представлених джерел – **368**.

Бульбоплідні культури : науково-бібліографічний покажчик / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад. пров. бібліограф Г. Д. Попазова ; наук. ред. к. с.-г. н. З. В. Білоусова. – Мелітополь, 2019. - 36 с. - (Технології вирощування; **Вип. 4**)

Овочівництво закритого ґрунту : науково-бібліографічний покажчик / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад. пров. бібліограф Г. Д. Попазова ; наук. ред. к. с.-г. н. Г. В. Нінова. – Мелітополь,

2019. - 36 с. - (Технології вирощування; **Вип. 5**).

Загальна кількість представлених джерел – **343**.

Історико-бібліографічний нарис:

Ресурсозбереження в технологічних процесах АПК: наукова школа доктора технічних наук, професора В. А. Дідюра / ТДАТУ; укладач С. В. Вовченко ; наук. конс. д. т. н. Д. П. Журавель. – Мелітополь, 2019. – 48 с.

Ефективне використання антиоксидантів у виробництві та зберіганні сільськогосподарської продукції: наукова школа д. с.-г. н., професорки В. В. Калитки:

історико-бібліографічний нарис / Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного; укладачка С. В. Вовченко; наук. конс. д. с-г. н. О. А. Єременко. – Мелітополь, 2019. – 48 с.

Загальна кількість представлених джерел – **295**.

Інформаційні показники:

Бюлетень нових надходжень / ТДАТУ, наукова бібліотека; уклад. Г. Д. Попазова. – Мелітополь, 2019, Вип. 1. – 29 с.

Загальна кількість представлених джерел – **137**.

Щодо інших посібників див розділ 9. Видавнича діяльність.

3.2 Інформаційне супроводження НДР в режимі ДОК та ВРІ

На сьогоднішній день у режимі вибіркового розповсюдження інформації (ВРІ) інформується **16** абонентів.

У 2019 інформаційне супроводжування виконувалося за наступними темами:

- Розробка інтенсивних технологій виробництва плодоовочевої продукції у відкритому ґрунті за умов сухого степу України
 - ✓ Плодівництво (к. с. г. н. Алексєєва О. М.);
 - ✓ Кормові трави (к. с. г. н., доцент Тодорова Л. В.);
 - ✓ Інтенсивний захист садів (к. с. г. н., доцент Розова Л. В.);
 - ✓ Овочівництво (к. с. г. н., доцент Нінова Г. В.);
- Збирання зернових методом очісування (д. т. н., професор Леженкін О. М., дослідник Головін В. А.)
- Технології в рослинництві (Лупінос В., дослідник);
- Актуальні проблеми сучасної науки у закладах вищої освіти (кафедра технічної механіки та комп'ютерного проектування ім. професора В. М. Найдиша)
- Алгоритми системи Scopus, WOS та Google Scholar;
- Методики ефективного використання міжнародних баз цитування;
- Європейські стандарти в освіті;
- Презентаційні матеріали для підвищення ефективності викладання дисциплін.

Бібліографічні списки за темами НДР

- ✓ Алексєєва О. М., к. с. г. н. / **16** списків – **369** джерел;
- ✓ кафедри ТМ та КМ ім. професора В. М. Найдиша / **4** списки - **73** джерела;
- ✓ Леженкін О. М., д. т. н., професор / **2** повідомлення – **85** джерел;
- ✓ Лупінос В., аспірант / **2** повідомлення – **77** джерел;

Загальна кількість повідомлень – **24**.

Загальна кількість джерел – **604**.

В режимі ДОК (диференційне обслуговування керівників) інформується проректор з науково-педагогічної роботи, к. т. н., доцент Ломейко О. П.. Інформування проводиться в режимі електронної доставки документів на електронну адресу абонента. Тема

інформування – Вища школа України. Інформування здійснюється по мірі надходження матеріалів

В поточному році абонент ДОК отримав **4** повідомлення із загальною кількістю джерел – **14**.

3.3 Інформаційно-ділові заходи

Впродовж року НБ було проведено **17** інформаційно-ділових заходів:

- День кафедри - 2
- Тиждень інформації - 2
- Тиждень фахової періодики - 1
- День молодого науковця - 1
- Тиждень науки - 1
- Семінари для викладачів з питань наукометрії - 10

День кафедри в бібліотеці – це традиційний захід, який спрямований на взаємодію між бібліотекою та кафедрою.

Основні питання, що розглядаються: книго забезпечення дисциплін, що викладаються на кафедрі, культурно-просвітницька робота зі студентами, а також інформування професорсько-викладацького складу кафедри про коло інформаційних послуг бібліотеки.

У 2019 році в наукова бібліотека провела зустрічі з **кафедрами Бізнес-консалтингу та Міжнародного туризму та публічного управління, адміністрування та права**. Під час заходу присутні були ознайомлені з інформаційними послугами та сервісами бібліотеки, правилами наповнення та розміщення публікацій у репозитарії ElarTSATU. Для викладачів був підготовлений семінар «Хижацькі / фейкові / смітєві видання. Як не втрапити в халепу?».

Наступна зустріч фахівців бібліотеки була з викладачами та дослідниками **кафедри Електроенергетики і автоматизації**. Для присутніх був проведений флеш-семінар щодо правил укладання бібліографічного опису для списку використаних джерел згідно ДСТУ 8302:2015 та міжнародним стилям опису. Був представлений новий сервіс для науковців – Open Ukrainian Citation Index (OUCI). Були розглянуті наступні позиції пошукової системи - інформаційне наповнення, пошуковий інструментарій, фільтри, можливість переходу до повнотекстових архівів багатьох видань.

У рамках проведення заходу були організовані перегляди фахових видань з дисциплін, які викладаються на кафедрі та експрес-виставки часописів за спеціалізація ми кафедр. Загальна кількість експонованих джерел – **174**.

Тиждень науки в університеті - це традиційний захід до Дня науки в Україні. Відділом НБІР був підготовлений **перегляд «Наука - розширення меж: розуму, часу, простору, можливостей»**. До перегляду долучились також співробітники НДЧ. Вони люб'язно представили Охоронні документи на інтелектуальну власність ТДАТУ за 2018 рік. Загальна кількість експонованих джерел – **132**.

В рамках тижня були проведені **2 семінари** для дослідників : «ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання» та «Хижацькі видання. Як не втрапити в халепу».

Загальна кількість присутніх – **33**.

З нагоди проведення IV Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів та магістрів за підсумками наукових досліджень за 2018 рік був представлений **перегляд**

«Наукові публікації молодих дослідників ТДАТУ». Загальна кількість експонованих джерел – **68**.

Фахівці відділу долучились до заходів, приурочених до присвоєння університету імені Дмитра Костянтиновича Моторного. Була підготовлена **книжкова виставка «Публікаційний портрет університету».** Загальна кількість експонованих джерел – **115**.

У 2019 році були проведені **Тижні інформації - 2.** Загальна кількість експонованих джерел – **372**.

3.4 Формування інформаційної культури користувача

Наукова бібліотека закладу вищої освіти надає науковцям і студентам допомогу в правильному пошуку в каталогах та інших довідкових апаратах та електронних ресурсах потрібної інформації, правильному оформленню цитат в наукових працях та правильному оформленню списків до наукових праць.

Традиційно, для першокурсників заняття з інформаційної культури користувача розпочинаються у вересні. Фахівці відділу знайомлять майбутніх користувачів з правилами користування та режимом роботи бібліотеки, розповідають якими інформаційними ресурсами, у т. ч. електронними базами даних, вони можуть скористатися. Під час практичної частини занять, першокурсники самостійно здійснюють пошук інформації в різних базах даних електронного каталогу бібліотеки, реєструються в електронній бібліотеці і здійснюють пошук повнотекстових джерел.

Для здобувачів старших курсів програмою передбачена робота з відділеними повнотекстовими базами даних (бібліотека ім. Вернадського, репозитарії закладів вищої освіти).

Заняття з магістрами включали пошук наукової інформації в повнотекстових базах даних, патентний пошук аналогів до власної розробки, оформлення списків літератури згідно ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання», присвоєння індексу МПК корисним моделям. Дослідники університет отримували консультації щодо оформлення бібліографічних посилань згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання» або міжнародних стилів оформлення бібліографічних посилань.

Загальна кількість занять з інформаційної культури користувача – **30**.

- I–II курси – **15**
- III – IV курси -**5**
- магістри – **10**

Число присутніх – **519**.

Співробітники відділу науково-бібліографічної та інформаційного відділу продовжують виконувати одну з традиційних функцій відділу – проведення ознайомчих екскурсій бібліотекою.

У 2019 році фахівці бібліотеки провели - **6** екскурсій для студентів. Загальна кількість присутніх – **111**.

3.5 Послуги On-line

Віртуальна довідкова служба є загальнодоступною онлайнвою складовою частиною інформаційно-довідкового обслуговування користувачів наукової бібліотеки

ТДАТУ. ВДС – он-лайнова послуга, що виконує разові запити віддалених користувачів, пов'язані з пошуком різного спектру інформації.

У 2019 «Віртуальною довідкою» скористались – **75** користувачів.

Тематика запитів різнопланова: присвоєння індексу УДК до статей (Застрожнікова І. В.), список джерел з правового виховання (Нестеренко О. М.), наявність публікацій м. н. с. Долгової С. В. у фондах бібліотеки (Іванова І. Є.) та ін..

Електронна доставка документів (ЕДД) – це безкоштовна послуга, яка надає можливість користувачам отримати електронну копію друкованого видання за допомогою мережі Інтернет. ЕДД дозволяє скоротити час на отримання потрібної інформації.

Послугою електронна доставка документів в науковій бібліотеці ТДАТУ:

- ✓ скористалось – **38** абонентів;
- ✓ надіслано – **60** повідомлень;
- ✓ кількість надісланих копій джерел – **190**;
- ✓ кількість скопійованих сторінок – **4325**.

Серед документів, які отримали наші користувачі за допомогою послуги ЕДД: автореферати дисертацій (**8**); статті по вітроенергетиці (**10**); сепарації очісаного бороху пшениці (**8**); види палива, що отримуються з рослинної сировини (**4**) та ін. Багато запитів було щодо отримання копій статей із міжнародних баз цитування **Web of Science** та **Scopus**.

Для електронної бібліотеки відскановано **9** статей дослідників ТДАТУ із фахових видань та часописів. Кількість від сканованих сторінок – **134**.

3.6 Довідково-бібліографічна робота

Впродовж року в режимі «запит-відповідь» здійснювалось оперативне задоволення інформаційних потреб користувачів.

Всіма підрозділами бібліотеки здійснювалась **довідкова робота**. Виконання різних видів довідок – одна із складових роботи всіх обслуговуючих підрозділів бібліотеки. Це – фактографічні, адресно-бібліографічні, тематичні (усні й письмові) довідки, і довідки на уточнення бібліографічного опису.

Фахівцями наукової бібліотеки виконано **10365** довідок:

- ✓ з них тематичних – **7413**;
- ✓ в автоматизованому режимі – **4170**;

З кожним роком зростає кількість довідок виконаних в автоматизованому режимі. Робота з електронним каталогом дає змогу пришвидшити виконання запиту і надати одразу інформацію за темою з різних джерел: книги, часописи, електронні видання.

Слід зауважити, що письмові довідки сьогодні перейшли у розряд автоматизованих. Тепер такі довідки готуються в автоматичному режимі і готовий список відсилається на електронну адресу користувача.

Консультації надавались щодо роботи з міжнародними базами цитувань, оформлення бібліографічного списку використаних джерел, індексування статей згідно таблиць УДК.

Впродовж року фахівці відділу визначали коди УДК для дисертацій, підручників і навчальних посібників, наукових статей викладачів та для студентських наукових робіт. Загальна кількість виконаної послуги – **497**.

Останнім часом фахівці відділу активно надають консультативну та практичну допомогу дослідникам у редагуванні списків цитувань. Списки редагуються згідно ДСТУ

8302:2015 або відповідно до міжнародних стилів(як того вимагає видання). У 2019 році за допомогою звертались Нестеренко О. М. (редагування списку в дисертації), Яцух О. О. (редагуванні джерел в монографії), Мовчан С. І., Іванова І. Є., Вершков О. О. (статті в іноземних виданнях) та ін. Загальна кількість відредагованих джерел -1625.

3.7 Організація інформаційно-пошукового апарату

До інформаційно-пошукового апарату бібліотеки належить система каталогів та картотек. Пошуковий апарат бібліотеки створюється як в електронному, так традиційному вигляді. У розпорядженні користувачів і працівників наукової бібліотеки система каталогів і картотек що включає в себе:

Каталоги

- алфавітний службовий;
- алфавітний читацький;
- систематичний читацький;
- нумераційно - топографічний;

Картотеки

- дисертацій та авторефератів;
- звітів про НДР;
- ДСТУ;
- CD - електронних ресурсів;
- НМКД (навч.- метод. комплекси дисциплін) ТДАТУ

БД Електронного каталогу - 9:

БД TSATU – Фонд бібліотеки
БД RB – Рідкісні та цінні видання
БД PPS- Публікації викладацького складу
БД STORY – Історія та сьогодення ТДАТУ
БД ASE – Сучасна спеціальна освіта
БД LIBWORLD – Світ бібліотеки
БД RBM – Наукові праці бакалаврів та магістрів
БД PATENTS - Патентний фонд ПВС ТДАТУ
БД NDR - Звіти з НДР ТДАТУ

Інші БД – 3

БД KNZ Книгозабезпеченість
БД Періодика НБ
БД НМКД

У звітному році своєчасно поповнювались каталоги та картотеки наукової бібліотеки ТДАТУ.

Формування друкованих каталогів та картотек

Табл. 4

Процес	2019 рік	
	назва	
- систематизація нових надходжень	назва	548
- складання бібліографічного опису	опис	279
- роздрукування карток	картка	2326
- підбір і розстановка карток в каталоги картотеки	картка	2054
- вилучення карток з каталогів та картотек	картка	602
- редагування каталогів і картотек, у т.ч.	картка	162
▪ зміна індексів		
▪ інше		
- оформлення нових роздільників	роздільник	243

У процесі ретроконверсії проводилася робота з редакції каталогів та облікових картотек. Зношені картки замінювались на нові, редагувалися каталоги і картотеки.

Організація і наповнення електронного інформаційно-пошукового апарату в розділі **Електронні ресурси бібліотеки**

4. ФОРМУВАННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ДРУКОВАНОГО ФОНДУ БІБЛІОТЕКИ

4.1 Структура та склад фонду

На **01.01.2020 р.** фонд власних ресурсів бібліотеки складає – **413721 прим.**, у т. ч. друковані видання **378939 прим.** Фонд бібліотеки універсальний та багатогалузевий.

Структура бібліотечного фонду

Табл. 5

<i>Видання</i>	<i>Кількість примірників</i>
Книги	286533
У т.ч. Рідкісні та цінні	2582
Періодика	31959
Неопубліковані	5499
Інші видання	39591
Кафедральні БП	14321
Електронні носії (CD)	777
Мережеві локальні документи	35041
Всього	413721

Обмежене фінансування не дозволило бібліотеці належним чином поповнювати документний фонд. У будь – якому разі на комплектування бібліотечного фонду було витрачено рівно стільки, скільки дозволив бюджет університету.

Розподіл коштів за роками на комплектування

Табл. 6

роки	Витрати на комплектування, включаючи кошти на придбання книг та періодичних видань (грн.)			
	всього	книги (на традиційних та електронних носіях)		періодика
		всього	подарунки	
2017	193261-60	135985-00	20124 - 88	57276 - 60
2018	119269 - 04	60984 – 33	28623 - 00	58284 - 71
2019	168188-65	97065-79	64748-00	116452-18

Основні джерела поповнення друкованого фонду

Табл. 7

Джерела надходження друкованих видань	Примірників		
	2017	2018	2019
За рахунок коштів університету, БФ «Гаврія» та профком	426	76	177
Передплата на вітчизняні періодичні видання	899	780	761
Безкоштовно від кафедр та книгообмін	176	234	121
В дар від організацій, фондів та фізичних осіб	341	339	804
Замість загубленої читачами	200	177	63
Всього за рік	2042	1606	1926

4.2 Нові надходження

Фонди бібліотеки ТДАТУ систематично поповнюються періодичними виданнями, які є в деяких випадках чи не єдиним джерелом отримання інформації з окремих питань.

В 2019 році була проведена передплата всеукраїнських, обласних та місцевих періодичних видань для бібліотеки та структурних підрозділів університету.

В бібліотеці сформовано оптимальне ядро періодичних видань: **97** назв: **23** – газет; **74** – журналів.

В поточному році отримано:

- в дарунок від викладачів та інших приватних осіб - **339** прим.
- книгообмін - **21** примірник.
- Наукові видання: **34** автореферати дисертацій; **4** дисертації; **27** звітів з НДР.
- за рішенням Вченої ради, підручники, навчальні посібники та наукові видання, видані викладачами ТДАТУ - **45** назв, **243** прим.
- заміна втрачених - **63** прим.

Протягом багатьох років відбувається незначний приріст фонду. Лише завдяки дарункам від різноманітних установ, викладацького складу та інших користувачів вдалося утримати показник оновлення фонду.

Динаміка надходження бібліотечного фонду

Табл. 8

Роки	Всього документів	Нові надходження	%	У т.ч.				
				книг	брош.	період. вид.	електр. вид.	інші
2017	364383	2042	0,56	942	120	866	27	87
2018	363646	1606	0,44	713	6	780	23	84
2019	364618	1926	0,53	997	29	761	1	138

Книжковий фонд за цільовим призначенням:

Табл. 9

№№	За типами	2017	2018	2019
1	навчальна	15,3%	20,4%	27,1
2	наукова	14,4%	7,9%	11,4
3	суспільно-економічна	18,3%	9,0%	18,2
4	художня	4,9%	13,7%	7,3

Рух книжкового фонду за останні роки (примірників):

Табл. 10

Рік на 01.01.20	книжковий фонд (всього)	надійшло	вибуло	ріст фонду	У т.ч.				
					навч.	наук.	сусп.-економ.	худож.	інш.
2017	364383	2042	2416	-374	190674	70801	63543	28160	11205
2018	363646	1606	2343	-737	190041	70896	63453	28255	11001
2019	364618	1926	954	972	190439	71110	63968	28238	10863

4.3 Актуалізація та збереження фонду

Для досягнення збалансованого складу фонду обов'язковою умовою є вилучення застарілої за змістом, зношеної літератури.

За 2019 рік було вилучено **954** прим. видань, з них :

- фізично зношені – **624** прим. (з них 24 – CD)
- у т.ч. періодичні видання – **276** примірників - у яких закінчився термін зберігання;
- втрачено читачами – **54** примірника.

Протягом звітного року співробітниками здійснювався комплекс заходів з контролю за зберіганням фонду, а саме:

- ✓ передача видань до підрозділів НБ – **176** прим ;
- ✓ ведення картотеки індикаторних талонів на видання підвищеного попиту у всіх підрозділах бібліотеки;
- ✓ відображення місцезнаходження видань у ЕК – **5596** док.
- ✓ прийнято замість загублених – **63** док.
- ✓ щорічна перевірка фонду ОЦ – **177** прим.
- ✓ складання актів на списання – **3/678** прим.
- ✓ Реставровано книг – **440** прим.
- ✓ підтримка санітарно-гігієнічного стану бібліотечних фондів

Збереження бібліотечного фонду – це система організаційних, технічних і технологічних заходів, які забезпечують захист документів на всьому його шляху в бібліотеці. В нашій бібліотеці чітко визначений шлях книги, що значно сприяє кращому збереженню фонду. Усі документи, що одержала бібліотека пройшли сумарний і індивідуальний облік у облікових документах, згідно інструкції *«Шлях документу у процесі обліку та обробки в науковій бібліотеці Таврійського ДАТУ»*.

Робота з фондом бібліотеки була спрямована на покращення його основних властивостей: збереження, цілісності, мобільності, відкритості, впорядкованості.

В процесі ретровводу в службовому каталозі відбирались картки до внесення в базу РіЦ. Так, в поточному році база доповнилася **13** назвами ретровидань і в якості подарунків надійшло **13** (8 нових) примірників.

Проводиться робота з нумераційно-топографічним каталогом: розставлялись картки на нові книги - **399** та вилучались на списанні – **491**.

Серед заходів, що забезпечують збереження книжкових фондів, особливе місце має переоблік фондів. Регламентуючим документом є наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014р. № 879 «Про затвердження Положення про інвентаризацію активів і зобов'язань» (зі змінами від 04.10.2016р.). Проведення інвентаризації є обов'язковим і проводиться згідно **«Перспективного плану. поетапної перевірки бібліотечних фондів наукової бібліотеки ТДАТУ на 2015-2020 рр.»** Перевірка фонду проводилась протягом п'яти років з охопленням щорічно не менше 20 відсотків одиниць, крім цього щорічно перевіряються особливо цінні фонди, яких налічується **177 прим.** На початок перевірки було розроблено **«Інструкцію про перевірку бібліотечного фонду НБ ТДАТУ»**, в якій чітко визначено послідовність всіх процесів перевірки. Щорічно на засіданні метод ради заслуховувався звіт про виконання плану.

Табл. 11

№	Рік	Назва структурного підрозділу	Кількість
1	2015	Фонд великого читального залу, ВНБІР	58 тис.
2	2016	Фонд абонементу художньої літератури та бібліотеки гуртожитків	60 тис.
3	2017	Фонд підручників та посібників абонементу ННЛ	65 тис.
4	2018	Фонд книгосховища ННЛ	70 тис.
5	2019	фонд книгосховища абонементу наукової бібліотеки	40 тис.

По завершенні річної перевірки склалися акти в 2-х примірниках (для бібліотеки та бухгалтерії).

На 2020 рік заплановано перевірити фонд РіЦ. Після цього буде складено підсумковий акт перевірки бібліотечного фонду НБ ТДАТУ. Результати перевірки будуть обговорені на виробничій нараді працівників бібліотеки та заплановані заходи щодо поліпшення зберігання бібліотечного фонду.

Крім цього:

- прийнято від структурних підрозділів літературу, яка не користується попитом – **571** прим.

Протягом року велась ґрунтовна, планова **робота з боржниками**. Регулярно інформувались деканати про наявність заборгованості у студентів, викладачів та

співробітників. Подання списків читачів-боржників до деканатів перед сесією має позитивний результат. За звітний період ліквідовано **51** боржник, до фонду повернуто **276** книг. Видача підручників читачам відбувалася за умови повного розрахунку з бібліотекою. Рівень заборгованості у порівнянні з попередніми роками значно зменшився - **204** боржники.

Табл. 12

Кількість боржників	2017 рік	2018 рік	2019 рік
Абонемент навчально-наук. літ-ри	296	196	190
Читальний зал	-	-	-
Абонемент художньої літ-ри	32	25	14
Всього	328	221	204

Статус бібліотеки визначається не лише кількістю фонду друкованих видань, обсягом передплати, а й тим, яким електронним ресурсом вона володіє, на скільки готова надати доступ до світових інформаційних ресурсів.

4 ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ БІБЛІОТЕКИ

У наш час бібліотекам належить значна роль у формуванні електронних масивів наукових знань та організації доступу до них. Бібліотеки – інформаційний ресурс людства, сконцентрований у слові: статтях, книгах, патентних описах, повідомленнях, звітах про НДР, результатах дисертаційних досліджень тощо. Діяльність бібліотек стає

важливим чинником розвитку суспільства. Вони переробляють, вилучають та надають доступ до цілком реального об'єкта – знань у вигляді інформаційного ресурсу.

У звітному році наукова бібліотека ТДАТУ продовжила свою роботу з формування та модернізації електронних ресурсів та автоматизації бібліотечних процесів:

- Адміністрування та формування інституційного репозитарію «**ElarTSATU**»: внесення/редагування/вилучення е-документів, створення нових фондів та колекцій, переміщення публікацій в електронному архіві згідно модернізації факультетів університету, редагування раніше внесених е-матеріалів;
- представлення ІР «**ElarTSATU**» в міжнародних директоріях;
- Адміністрування та формування Електронної бібліотеки ТДАТУ, забезпечення безперервного доступу до ресурсу;
- забезпечення безперервної роботи АБІС «ІРБІС», створення нових БД внутрішнього користування;
- поповнення та забезпечення ефективного ведення електронного каталогу (ЕК) НБ;
- створення інформаційних ресурсів власної генерації та нових on-line сервісів для цілодобового доступу користувачів до ресурсів НБ;
- популяризація роботи бібліотеки шляхом проектної діяльності в онлайн-енциклопедії Вікіпедія;
- забезпечення безперервної роботи та якісного інформаційного наповнення web-сайту та web-ресурсів Наукової бібліотеки тощо.

Електронні ресурси НБ представлені наступними категоріями:

- Електронний каталог
- Електронна бібліотека (повнотекстові ресурси)
<http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/elektronna-biblioteka/>
- Електронні БД (КНЗ/книгозабезпеченість, «Періодика-архів», НМКД)
 - ✓ НМКД
 - ✓ Фонд CD – дисків із записами
 - ✓ Інституційний репозитарій «ElarTSATU» (електронний повнотекстовий архів видань університету) <http://elar.tsatu.edu.ua/>
- мережеві локальні документи
- web-сайт НБ (електронні інформаційні ресурси власної генерації бібліографічні покажчики, презентації, віртуальні виставки)
<http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
- web-ресурси:
 - ✓ Facebook <https://www.facebook.com/libtsatu>
 - ✓ блог Наукова бібліотека ТДАТУ <http://libtsaa.blogspot.com/>

Надходження електронних документів

Табл. 13

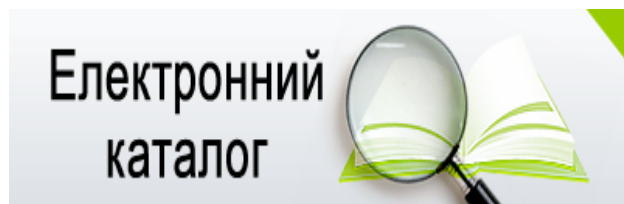
Рік	Надійшло CD	Док. на CD	Мережні е-документи	НМКД
2017	27	386	1570	-
2018	23	98	1046	-
2019	1	1	753	858

Всього за 2019 рік до Електронної бібліотеки завантажено 753 електронних документа, а саме:

- Навчальна література – **377** док. (у 2018 – 404)
- Дисертації, автореферати, монографії – **40** (2018 -56)
- Публікації професорсько-викладацького складу – **146** (2018 – 423)
- Історія та сьогодення ТДАТУ – **65** (2018 – 105)
- Нормативно-технічна документація – **124** (2018 – 58)
- База НМКД (архів) - **858** е-документів.

5.1 Електронний каталог

Сьогодні ЕК є найголовнішою базою даних бібліотеки. Всі види документів, які

надходять до бібліотеки, заносяться в ЕК. АРМ «Каталогізатор» дозволяє експортувати/імпортувати бібліографічні записи в режимі онлайн з каталогів бібліотек ІРБІС- корпорації.

Кількість записів в БД Електронного каталогу на 01.01.2020

Табл. 14

Бази даних	Внесено у 2019	Обсяг ЕК
БД TSATU Фонд бібліотеки	5386	80008
БД RB Рідкісні та цінні видання	28	2072
БД PPS Публікації викладацького складу	1030	15489
БД STORY Історія та сьогодення ТДАТУ	72	690
БД ASE Сучасна спеціальна освіта	86	1292
БД LIBWORLD Світ бібліотеки	68	654
БД PBM Наукові праці бакалаврів та магістрів	59	1844
БД PATENTS - Патентний фонд ПВС ТДАТУ	19	682
БД NDR - Звіти з НДР ТДАТУ	26	1005
Вилучено з ЕК		690
ВСЬОГО	6774	102985

5.2 Електронна бібліотека

Функціонування бібліотек в інформаційному суспільстві вимагає нових технологічних рівнів діяльності. Аналіз запитів віртуальних довідкових служб свідчить про зростаючі потреби

користувачів у повних текстах електронних документів, формування колекцій яких стало одним із завдань наукової бібліотеки за останні десять років.

Джерелами комплектування електронних ресурсів є:

- електронні ресурси на CD - дисках;
- електронні ресурси власної генерації;
- web-ресурси віддаленого доступу;
- електронні ресурси ТДАТУ;
- мережні електронні ресурси, створення та представлення яких забезпечує НБ.

Загальний е-фонд бібліотеки складає 26552 електронних документів, у т.ч.:

- 6 повнотекстових бази даних на основі АБІС «ІРБІС-64» - 9828 док.
- 1. БД TSATU FT- Навчальна література
- 2. БД DRM FT – Дисертації, автореферати, монографії
- 3. БД ERB FT – Енциклопедії, довідники
- 4. БД PPS FT – Публікації професорсько – викладацького складу
- 5. БД STORY FT - Історія та сьогодення ТДАТУ
- 6. БД NTD FT – Нормативно-технічна документація
- НМКД: сервер FTP – 15947 е-док.
- Оперативний і архівний масив на CD, DVD - дисках. Загальна кількість – 777 CD диска /32400 док.

Формування БД електронної бібліотеки

Табл. 15

	БД Електронної бібліотеки	Загальний обсяг на 01.01.2020	Завантажено у 2019 році	Завантажено у 2018 році
1	БД TSATU FT Навчальна література	4111	352	374
2	БД DRM FT Дисертації, автореферати, монографії	764	40	56
3	БД ERB FT Енциклопедії, довідники	313	25	30
4	БД PPS FT Публікації викладачів	2767	146	423
5	БД STORY FT Історія та сьогодення ТДАТУ	698	65	105
6	БД NTD FT Нормативно-технічна док.	1175	124	58
	Всього	9828	752	1046

Розподіл нових е-документів (нових) за мовами:

- Державною – **486**
- Іноземною – **304**
- Російською – **221**

За цільовим призначенням:

- Навчальна література – **357**
- Наукова література – **202**

Динаміка поповнення Електронної бібліотеки

Табл.16

Рік	Завантажено е-док	Загальний обсяг БД Електронної бібліотеки
2019	752	9828
2018	1046	9076
2017	1570	8030

Динаміка звернень до WEBIrbis (Електронний каталог, Електронна бібліотека)

Табл. 17

Рік	Звернень	Переглядів
2019	19 512	22312
2018	21 629	26 047

Зменшилась динаміка звернень (-2117) та переглядів (-3735) до WEBIrbis.

5.3 Електронні бази даних

БД Книгозабезпеченість (БД КНЗ)

Використовуючи можливості нових технологій, наукова бібліотека поліпшує якість формування фонду, проводячи постійний моніторинг книгозабезпеченості навчального

процесу за допомогою БД «Книгозабезпечення навчальних дисциплін». База даних почала формуватися з 2011 року на основі **Microsoft Office Excel**, має зручний і простий інтерфейс користувача. Пошук у БД ведеться за такими ознакам: назва, прізвище авторів, ключові слова, взяті з назви публікації, рік видання, мова. База має таку підпорядкованість: Факультет - Кафедра - Дисципліна - Спеціальність – Семестр – Дисципліна - Список літератури (основна, додаткова)

Особлива увага при комплектуванні документами звертається на дисципліни кафедр, які акредитуються, на виконання їх замовлень з придбання літератури. Питання книгозабезпеченості потребує постійної уваги, оскільки змінюється структура університету, з'являються нові, кафедри, спеціальності, дисципліни, що ускладнює роботу і вимагає постійного вдосконалення.

Постійно ведеться наповнення та редагування БД КНЗ:

- введення даних про всю навчальну літературу, що надходила протягом року;
- поточне редагування даних, згідно нового навчального плану (зміни кафедр, дисциплін та спеціальностей);
- коригування даних полів

Основні статистичні показники роботи в БД КНЗ

Табл. 18

Процес	2019	2018
Внесено записів	1 359	2 657
Відредаговано записів	2 770	6 939
Скопійовано БЗ з ЕК в БД КНЗ	2 843	3 963
Виконано довідок в АР	21	39
Кількість відвідувань / дзвінків	47/59	94 / 69
Всього записів на 01.01.2019	16 014	15 052

Ретельний облік усіх нових надходжень до бібліотечного фонду за навчальними дисциплінами дає можливість бібліотеці аналізувати політику комплектування, а для університету дані цієї статистики стають вирішальними під час акредитації кафедр та дисциплін.

Наукова бібліотека ТДАТУ приділяє велику увагу формуванню електронних інформаційних ресурсів, надає доступ до друкованих та електронних інформаційних видань, сприяє підвищенню якості навчання та науково-дослідної роботи, електронній доставці інформації користувачам. Таким чином, наявність БД "Книгозабезпеченість" удосконалює процес аналізу книгозабезпеченості та є основою політики комплектування ВНЗ, а Електронна бібліотека суттєво впливає на книгозабезпеченість дисциплін.

БД «Періодика-архів»

БД Періодика існує з 2013 р. В БД фіксується весь фонд періодичних видань НБ з 1947 року. Щорічно в БД вносяться дані щодо надходження нової періодики та вибуття видань, що списані.

На **01.01.2020** обсяг **БД Періодика - 1906 БЗ**. У БД представлено **243** назви періодичних видань, відредаговано **27 БЗ**.

5.4 Використання електронних ресурсів

Векторами розвитку процесів автоматизації в бібліотеці є формування інформаційного поля, створення швидкого доступу до інформації, забезпечення якісного та оперативного бібліографічно-інформаційного обслуговування. Статус бібліотеки визначається не лише кількістю фонду друкованих видань, обсягом передплати, а й тим, яким електронним ресурсом вона володіє, на скільки готова надати доступ до них.

У науковій бібліотеці ТДАТУ доступ до повнотекстових матеріалів здійснюється:

- у Залі електронних ресурсів (ЗЕР)
- через сайт НБ у відкритому доступі:
 - ✓ Електронний каталог
 - ✓ Інституційний репозитарій
 - ✓ Електронна доставка документів
 - ✓ Віртуальна довідка
- через сайт НБ у авторизованому доступі:
 - ✓ Електронна бібліотека
 - ✓ Навчально-методичний комплекс дисциплін (НМКД)
- через посилання на блозі бібліотеки
- через посилання на сторінці НБ у Facebook.

Послуги, які надаються у Залі електронних ресурсів наукової бібліотеки:

- доступ до Інтернет – ресурсів;
- доступ до НМКД кафедр ТДАТУ (е - ресурс) та електронної бібліотеки;
- багатоаспектний пошук документів у Електронному каталозі, Електронній бібліотеці;
- доступ до Навчально-інформаційного порталу ТДАТУ;
- копіювання інформації на власні переносні носії;
- консультативна допомога у пошуку необхідної інформації;
- проведення занять та тренінгів зі здобувачами вищої освіти;
- робота у спеціалізованих програмах, згідно спеціальності студента
- виконання довідок, консультування.

У ЗЕР встановлені програми: Kompas 15, MS Office 2016, ABBY FineReader 12, Mathcad, DAEMON Tools Lite, Maple 13, UltraISO. На допомогу навчальному процесу в залі електронних ресурсів проводяться тестування, екзамени для студентів університету, заняття для магістрів та аспірантів.

Основні показники роботи залу електронних ресурсів:

Табл. 19

№	Назва	2019 рік	2018 рік
1.	<i>фактично обслугованих користувачів відділом ІТКЗ</i>	1046	1086
2.	<i>відвідувань ЗЕР у т. ч.</i>	4345	4 928
	• <i>студенти денного відділення</i> <i>у т. ч. магістри</i>	3 617 538	4133 546
	• <i>студенти заочного відділення</i> <i>у т. ч. магістри</i>	130 36	120 45
	• <i>аспіранти</i>	126	248
	• <i>викладачі</i>	472	427

- *проведено занять різного рівня –260, у т. ч.:*
 - з інформаційної культури користувача/присутніх – 17/273
 - експрес – заняття, тренінгів/присутніх –269/534
- **Надано консультацій – 444**

У звітному році було видано **167069**, що на **993 більше** ніж торік електронних документів у т. ч.

- з WebIrbis – електронна бібліотека, електронний каталог –**22 408 е-док**
- з FTP сервера–**3792** док.
- з веб-сайту НБ –**28 301**
- Інституційний репозитарій – **105 996**.

Статистика використання електронних ресурсів здійснюється за допомогою статистики з сайтів НБ, Web-Irbis, Інституційного репозитарія, Блога, FacebookЗгідно статистики, електронними

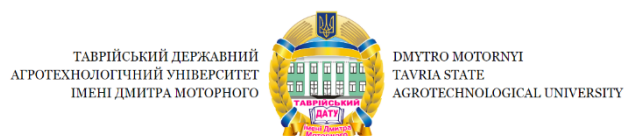
Ранг	Флаг	Країна	Кількість відвідувачів
1		Ukraine	11,840
2		China	2,109
3		United States	813
4		Unknown	468
5		Russian Federation	352
6		France	283
7		Germany	277
8		Netherlands	114
9		Korea (the Republic of)	107
10		Poland	97
11		Ireland	69
12		United Kingdom	59
13		Hong Kong	56
14		Viet Nam	53
15		Canada	26
16		Czech Republic	26

ресурсами наукової бібліотеки цікавляться не лише користувачі нашої країни, а й далеко за її межами. Підтвердження цього ми бачимо із географії звернень. Це - Україна, Швейцарія, США, Китай, Росія, Великобританія, Польща, Франція, Іспанія, Нідерланди, Німеччина, Ірландія та ін.

Періодично інформація у розділах сайту НБ оновлюється на більш актуальну. Регулярно перевіряються всі посилання на ресурси власної генерації.

5.5 Інституційний Репозитарій ТДАТУ ElarTSATU

Перехід до цифрових технологій – процес незворотний. Зростає динаміка змін в області створення, підготовка і поширення матеріалів в електронному форматі, у тому числі наукових (монографій, дисертацій та авторефератів, окремих статей та ін.). Актуальним є створення електронних архівів ЗВО – Інституційних репозитаріїв, які в свою чергу накопичує, зберігає і надає вільний, довгостроковий доступ до електронних версій наукових та навчальних матеріалів.

ISSN: 2524-0714

ElarTSATU

elarTSATU - Электронный Институционный репозитарий Таврического государственного агротехнологического университета имени Дмитрия Моторного.

Добро пожаловать на сайт Институционного репозитария Таврического государственного агротехнологического университета имени Дмитрия Моторного! Наш электронный архив накапливает, хранит и предоставляет свободный, долгосрочный доступ к электронным версиям научных публикаций, научно-методических и учебных материалов, созданных научными работниками, аспирантами и студентами ТДАТУ.

Положение про репозитарій ТДАТУ

Інституційний репозитарій ТДАТУ розпочав свою роботу з 2015 року. Наразі в структуру Репозитарія входять **21** розділ та **61** колекція.

У звітному році, у зв'язку з реорганізацією факультетів університету, в репозитарії було об'єднано розділи та переміщено **1016** публікацій у нові колекції.

Динаміка наповнення Репозитарію ElarTSATU е-документами

Табл. 20

Колекції Репозитарію	Обсяг документів на 01.01.2020.	Завантажено 2019	Завантажено 2018
"Alma Mater" - історія Університету	309	-	5
Дисертації, автореферати дисертацій	91	46	45
Звіти з НДР	10	4	6
Звіти ректора	6	2	4
New Кваліфікаційні випускні роботи бакалаврів і магістрів	67	67	
Матеріали конференцій, збірники	78	34	44
Монографії	43	24	19
Навчальні видання	127	76	51
Навчально- та науково-методичні роботи	250	250	
Наукові фахові видання ТДАТУ	44	2	42
Факультет Енергетики і комп'ютерних технологій	891	392	312
Механіко-технологічний факультет	1940	475	603
Факультет Агротехнологій та екології	1071	403	634
Факультет Економіки та бізнесу	1941	636	791
ННІ загальноуніверситетської підготовки	744	271	344
Науково-дослідні інститути	44	42	1
Патенти	646	600	146
Коледжі ТДАТУ	52	26	21
Наукова бібліотека	100	44	46
New Презентації	32	32	
New Публікації авторів, сторонніх університету	3	3	
Всього	8489	3519 (+405)	3114

Всього завантажено 3 519 док
Відредаговано БЗ - 4248 (+1178)
Вилучено – 90 док.

Представлено в IP за цільовим призначенням

Табл. 21

На 01.01.2020	
Наукова література	7331
Навчальна література	717
інша	441

Основою наповнення Репозитарія в 2019 році стали матеріали, які надавалися співробітниками університету.

З лютого 2019 року фахівцями наукової бібліотеки було створено «**Реєстр надання матеріалів до ElarTSATU**». У даному реєстрі ведеться облік наданих матеріалів викладачами та кафедрами для розміщення в репозитарії. Ці дання надаються для визначення рейтингу кафедри та викладачів.

Щоквартально, у кінці року, на інформаційний захід День кафедри наукова бібліотека складає **Топ-10** популярніших публікацій, який розміщується на сайті університету, сайті НБ, в блозі НБ та в соціальній мережі Фейсбук. (у **2019 році – 6**).

Інституційний репозитарій ТДАТУ – достатньо актуальний ресурс, який користується попитом. Це ми бачимо з даних динаміки звернень до нього.

Динаміка звернень до ElarTSATU

Табл. 22

Рік	Кількість звернень
2017	61481
2018	66947
2019	105 996 (+39049)

Електронний науковий архів Університету - **ElarTSATU** є успішним проектом із забезпечення науковців доступом до наукових та навчальних матеріалів університетської спільноти ТДАТУ, через відкриту публікацію своїх електронних матеріалів.

Репозитарій ТДАТУ входить до рейтингу інституційних репозитаріїв університетів та інших науково-освітніх установ (Transparent Ranking of Repositories) від Webometrics. У 2019 році електронний архів ТДАТУ піднявся на **38** позицій у світовому рейтингу, де посів **1017 позицію**. Серед українських ЗВО репозитарій **ElarTSATU** на **34-й** позиції, і це краще на **9 позицій** ніж минулого року.

Наукова бібліотека продовжує залишатися активним учасником руху **Open Access** у рамках Тижня Відкритого доступу до знань.

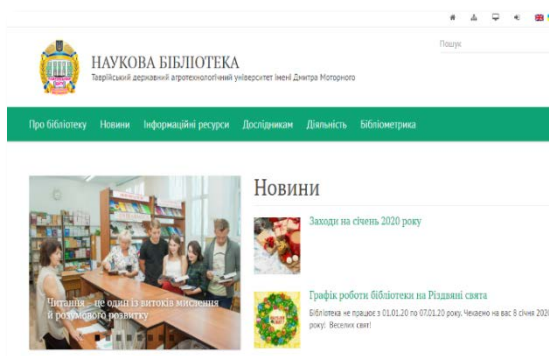
Наукова бібліотека ТДАТУ підтримує рух відкритого доступу до наукової інформації:

- через розміщення наукових доробків професорсько-викладацького складу, співробітників та студентів ТДАТУ у електронному архіві – **інституційному репозитарії ElarTSATU**;
- через **Проект «Вчені ТДАТУ у Вікіпедії»**, в рамках якого створюються сторінки викладачів нашого ЗВО (обов'язковою умовою є розміщення посилань на електронний архів ТДАТУ, на сайти наукової бібліотеки та університету).
- через реєстрацію Репозитарія ТДАТУ у **міжнародних директоріях: ROAR, Duraspace Registry, ROARMAP, Citefactor, BASE**;
- через розміщення електронних ресурсів НБ (ЕБ, ElarTSATU) на:
 - корпоративному інформаційному порталі «**Наука України: доступ до знань**» **Національної бібліотеки ім. В. І. Вернадського**
 - сайті **Open International Access Week** (представлення відкритих електронних ресурсів)

У 2019 році співробітники відділу провели активну роботу з редагування записів в інституційному репозитарії **4248** (+1178). Прізвища авторів розписуються повністю на трьох мовах: українська, російська, англійська. Англійська версія прізвища викладача уточнюється на сайті Державної міграційної служби України згідно Правил транслітерації, які регламентуються Постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 2010 р. N 55 (зі змінами).

Фахівцями відділу ІТКЗ постійно надаються консультації **2186** (+1168) викладачам, щодо розміщення матеріалів в електронному архіві, приписання посилань на персональній сторінці викладача, пошук матеріалів в Репозитарії та ін. Консультації надаються, як в усній так і в письмовій формі (через e-mail) **1541** (+975).

5.6 WEB-представництво наукової бібліотеки

Розвиток інформаційних технологій є важливою рушійною силою, що впливає на формування інформаційного простору. Проблема інформаційних потреб, яка на сьогодні є основною для бібліотек, завжди була в центрі уваги спеціалістів, однак найчастіше вирішувалась як вивчення читацьких інтересів. Її функції та діяльність змінюються із впровадженням комп'ютеризації та отриманням

доступу до мережі Інтернет. У зв'язку з цим, створення і підтримка власних веб-ресурсів стали одними з актуальних напрямів роботи сучасної бібліотеки. Серед ефективних засобів популяризації ресурсів наукової бібліотеки ТДАТУ в мережі Інтернет є:

- ✓ Web – сайт наукової бібліотеки <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
- вільна енциклопедія «Вікіпедія» - <https://uk.wikipedia.org/wiki>
- Facebook (<https://www.facebook.com/libtsatu>)
- Блог НБ (<http://libtsaa.blogspot.com/>)

Сайт наукової бібліотеки є дочірнім сайтом університету та знаходиться у єдиному домені **tsatu.edu.ua**. Інженер бібліотеки має можливість самостійно додавати нові розділи, розміщувати новини, знімати статистику відвідування сайту. Майже всі новини, які представлені на сайті НБ також розміщуються на сайті університету.

У 2019 році через сайт наукової бібліотеки можна було скористатися тестовим доступом до БД:

- ВД «Гребенніков»
- БД Массачусетського технологічного інституту

Для зручності пошуку інформації інтерфейс сайту періодично змінюється та удосконалюється. У звітному році було створено нові віджети:

- Вчені ТДАТУ у Вікіпедії
- Наукові школи ТДАТУ
- Український правопис (2019)

У 2019 році було представлено документів у веб-представництвах:

- Web-сайт НБ – **257** (+81)
- Web-сайт НБ – **185** (+68)

- Блог – **196** (+73)
- Facebook – **498** (-161)

Динаміка звернень до Web-ресурсів НБ

Табл. 23

Web-представництво	Звернень/переглядів 2019	Звернень/переглядів 2018
Web-сайт	17 749 (-5219) / 28 301 (-9 360)	<u>22 968 / 37 661</u>
Блог/ Facebook	19 108 / 28 658	19621/26731

З даної таблиці ми бачимо, що у 2019 році динаміка звернень до Web-ресурсів НБ зменшилася.

Виходячи з цього можемо побачити, що показник кількості віддалених користувачів знизився більш ніж вдвічі.

Динаміка зареєстрованих віддалених користувачів

Табл. 24

Рік	Кількість зареєстрованих IP
2019	7582 (-8855)
2018	16 437

Облік віддалених користувачів здійснюється за допомогою бази даних «**Реєстр віддалених користувачів**». В БД фіксуються унікальні IP-адреси користувачів сайту.

Впровадження та активне використання нових технологій у бібліотечній діяльності дозволяє створити рівні можливості пошуку та отримання інформації як для локальних так і для віддалених користувачів.

Сторінка НБ у соціальній мережі Facebook та Блог НБ наповнювалися новою інформацією. Дані ресурси допомагають залучити користувачів до діяльності бібліотеки, встановити неформальний контакт, швидко виконувати запити. У 2019 році кількість підписаних користувачів до групи у соціальній мережі Facebook становить **1827** (+97).

У грудні 2019 року фахівці бібліотеки створили свій канал на відеохостинзі Ютуб.

6. НАУКОВО – ДОСЛІДНА ТА МЕТОДИЧНА РОБОТА

6.1 Науково-дослідна робота

Науково-дослідницька робота університетської бібліотеки є однією з важливих складових її діяльності. Перетворення бібліотеки на науково-інформаційний центр університету, її нова роль виробника електронних ресурсів вимагають проведення наукових досліджень.

В проведенні НДР виділяємо ряд проблем, які є на сьогодні найбільш актуальними і над якими працює колектив наукової бібліотеки:

- Науково-пошукова робота з виявлення цінних та рідкісних видань у фондах НБ (виявлено **20** прим.);
- Наукові школи МІМСГ-ТДАТУ: бібліографічне супроводження наукових напрямків (історично-бібліографічне дослідження);
- науково-бібліографічна діяльність (створення науково-бібліографічних та біобібліографічних посібників);
- збір, описання ретро-публікацій науковців та поповнення БД «ППС»;
- моніторинг публікаційної активності ППС за допомогою наукометричних і бібліометричних досліджень.
- робота над випусками інформаційного бюлетеню «*Наукова бібліотека Таврійського ДАТУ: практика роботи*», де розміщуються статті провідних фахівців наукової бібліотеки з різних напрямків бібліотечної роботи;
- аналіз діяльності та методичне забезпечення бібліотек методичного об'єднання бібліотек аграрного профілю Запорізької обл..

(див. *Звіт про роботу Головної бібліотеки Запорізького методичного об'єднання сільськогосподарських бібліотек за 2019 рік*)

Широке коло питань, які є предметом розгляду науково-дослідної роботи бібліотеки, об'єднує єдина мета – якісне та оперативне задоволення інформаційних потреб користувачів.

Діяльність наукової бібліотеки на допомогу науковому процесу, науково-дослідній роботі

Основні напрямки:

- формування фонду бібліотеки необхідними науковими виданнями (у т.ч. і викладачів ТДАТУ);
- надання допомоги студентам і науковцям університету у проведенні наукових досліджень, підготовці і написанні дисертаційних, магістерських робіт та ін.. А саме:
 - визначення класифікаційних індексів на статті і книги, які готують до друку викладачі та студенти ТДАТУ (**349** статей);
 - надання довідок і консультацій щодо підбору літератури і правильного оформлення (згідно Держстандартів та вимог ДАК) списків літератури до наукових робіт;
 - інформування керівників колективних наукових проектів в режимі ВРІ (вибіркове розповсюдження інформації). Протягом року на інформаційне забезпечення в режимі ВРІ було взято **16** абонентів.

Науково-методична робота у науковій бібліотеці

Сутність науково-методичної роботи - це забезпечення адекватного реагування бібліотеки на всі зміни, як у соціальній системі, так і у закладі вищої освіти. Розвиток бібліотеки, переведення її з існуючого положення в бажане, «управління змінами» - це формула сучасної методичної роботи.

Методична робота в бібліотеці активно впливає

на всі бібліотечні процеси і дозволяє спрямовувати роботу, вести постійний контроль над діяльністю відділів, стежити за зростанням кваліфікації кожного бібліотекаря, за вдосконаленням його майстерності.

Впродовж 2019 року методична служба НБ:

- створювала інструктивну і нормативну базу діяльності бібліотеки;
- здійснювала науково-методичний аналіз, планування, організацію та координацію різних напрямків роботи бібліотеки;
- забезпечувала наповнення розділу «**Науково-методична робота**» на сайті бібліотеки;
- здійснювала методичне забезпечення в організації бібліотечної, інформаційно-бібліографічної роботи відділів бібліотеки;
- виявляла, узагальнювала і поширювала інноваційні бібліотечні технології;
- планувала і організовувала підвищення професійного рівня працівників бібліотеки;
- організовувала роботу методичної ради бібліотеки;
- розробляла і впроваджувала програмне забезпечення управлінських і бібліотечних процесів;
- проводила роботу в рамках діяльності метод. об'єднання ЗТО СГБ;
- надавала допомогу студентам бібліотечного відділення МУК (Мелітопольського училища культури), які проходили навчальну і виробничу практику на базі наукової бібліотеки ТДАТУ;
- поповнювала стенд новинок «Інформація фахівцю».

Результати роботи НБ подавалися у вигляді звітів, аналізів, довідок та ін.

- Звіт директора на вченій раді університету «Про роботу наукової бібліотеки...»;
- Звіт про роботу НБ у 2019 р. та довідки з різних напрямків роботи - (ННСГБ (м. Київ)), ЗНТУ, ректорат;
- Статистичний звіт про роботу наукової бібліотеки у 2019 - (відділ культури міста);
- Статистичний звіт про роботу наукової бібліотеки у 2019 р - (методоб'єднання бібліотек ВНЗ Запорізької обл. - НБ Запорізького НТУ);
- Довідки про стан книгозабезпечення зі спеціальностей (ректорат, деканати, кафедри);
- Довідка про формування фонду навчальними виданнями викладачів (ректорат);
- Довідка про основні показники роботи НБ (форма 2,3-НК) – (навчальна частина);
- Довідка про кількість публікацій професорсько-викладацького складу ТДАТУ у 2019 р.у наукометричних базах Scopus, WOS - (ректорат, науково-методичний центр) ;
- Інформація про заходи НБ на поточний місяць - (щомісячно-ректорат);
- Інформація про заходи до знаменних дат - **105** (міськвиконком, обласна держадміністрація);
- Інформація на стенд «Інформація читачу» (оголошення, правила користування НБ) тощо.

Протягом 2019 року було зроблено:

- аналіз роботи наукової бібліотеки за 2018 рік;
- порівняльні таблиці статистичних показників роботи за 2018– 2019 рр.

було підготовлено:

- план на 2019 і звіт роботи НБ за 2018 рік, статистичні показники для (ННСГБ, ЗНТУ, ЦБС);
- план роботи Методичної ради НБ ТДАТУ на 2019 рік;
- план на 2019 і звіт Головної бібліотеки ЗТО СГБ за 2018 рік;
- план на 2019 і звіт НМР за 2018 рік.

Методична робота бібліотеки координується методичною радою, яка створена для керівництва та надання науково-методичної допомоги структурним підрозділам бібліотеки. Методичні функції виконують завідувачі відділами, які планують, організують і контролюють роботу своїх підрозділів.

Всі найважливіші актуальні питання, проблеми, що стосуються діяльності НБ виносяться на засідання Методичної ради.

Впродовж 2019 року було проведено 5 засідань Методичної ради, де було розглянуто наступні питання:

- Підсумки роботи наукової бібліотеки за 2018 рік;
- Плани і завдання роботи наукової бібліотеки на 2019 рік;
- Інформація про засідання Вченої ради ТДАТУ;
- Моніторинг основних показників роботи відділів НБ:
 - за I квартал 2019 року;
 - за 9 місяців 2019 року;
- Виконання перспективних планів роботи НБ та рішень МР та нарад при директорі;
- Аналіз роботи бібліотек ЗТО СГБ;
- Інформація про результати внутрішнього аудиту обліку роботи та інструктивно-розпорядчої документації структурних підрозділів НБ;
- Аналіз виконання нормативів у підрозділах НБ відповідно до Типових норм часу на основні процеси бібліотечної роботи;
- Підготовка до проведення семінару для бібліотек коледжів ЗТО СГБ;
- Затвердження тем до збірки «Наукова бібліотека ТДАТУ: практика роботи» вип. 5;
- Підсумки роботи НБ за I півріччя 2019 року;
- Реалізація проекту «Вчені ТДАТУ у Вікіпедії»;
- Інформаційно-аналітичне, наукометричне та бібліометричне супроводження наукової діяльності НПП;
- Автоматизація деяких бібліотечних процесів;
- Підготовка до атестації 2019. Виконання плану-графіку організаційних заходів;
- Про планову перевірку фонду НБ;
- Про підсумки обліку фонду видань кафедральних бібліотек.

Вагомою функцією методичної служби бібліотеки залишається підготовка нормативно-регламентуючої документації, а першочерговим завданням є необхідність удосконалення існуючих та розробки нових регламентуючих документів, оновлення згідно вимог СМЯ Таврійського ДАТУ.

**НОРМАТИВНІ
ДОКУМЕНТИ**

Протягом року оновлювалися:

- посадові інструкції співробітників НБ;
- номенклатура справ;
- штатний розклад та інші документи.

Також розглянуто і затверджено:

- План роботи методичної ради на 2020 рік;
- План Головної бібліотеки ЗТО СГБ на 2020 рік;
- План роботи НБ на 2020 рік;
- План підвищення кваліфікації співробітників НБ ТДАТУ на 2020 рік;
- План роботи літературно-музичної вітальні «Джерело» на 2020 рік;
- Положення про БД «Книгозабезпеченість»;
- Положення про відділ формування та наукової обробки документів НБ ТДАТУ;
- Положення про веб-сайт НБ ТДАТУ;
- Інструкція про порядок списання бібліотечних фондів у НБ ДАТУ;
- Інструкція з прийому та обліку документів, отриманих безоплатно;
- Інструкція щодо обліку роботи та зберігання документації у підрозділах наукової бібліотеки ТДАТУ;
- Технологічна інструкція по роботі у БД «Книгозабезпеченість».

Внесено зміни:

- Терміни зберігання періодичних видань НБ;
- Склад Методичної ради.

28 квітня 2019 року адміністрацією наукової бібліотеки ТДАТУ, з метою підвищення ефективності управління бібліотечно-бібліографічними процесами та удосконалення роботи з нормування праці, проведено внутрішній аудит інструктивно-регламентуючої документації підрозділів НБ а саме:

- Графік виходу на роботу співробітників
- Посадові інструкції
- Функціональні обов'язки співробітників
- Положення, інструкції
- Щоденники обліку роботи відділів 2018/2019 рр.
- Індивідуальні щоденники роботи 2018/2019 рр.
- Картотека фактично обслугованих користувачів
- Вибіркова перевірка формулярів
- Паспорти культурно—просвітницьких заходів
- Реєстр віддалених користувачів
- Журнал обліку ЗЕР
- Книга обліку електронних файлів
- Картотека фактично обслугованих користувачів
- Інвентарна книга
- Сумарна книга
- Зошит обліку документів, отриманих від користувачів на заміну загублених

В цілому документація підрозділів бібліотеки ведеться на належному рівні.

Узагальнивши результати перевірки, було запропоновано рекомендації щодо усунення окремих недоліків.

6.3 Надання консультаційно-методичної допомоги. Підвищення кваліфікації.

Змінюються вимоги до професійної компетенції бібліотечних працівників, адже престиж бібліотечної професії в певній мірі залежить від їхнього фахового рівня. Щоб залишатися професіоналами, потрібно постійно підвищувати свій рівень знань. Отже, необхідно по-новому підходити до діючої системи підвищення кваліфікації кадрів.

Розвиток системи підвищення кваліфікації спеціалістів НБ дійсноється на основі вдосконалення традиційних і впровадження нових, активних форм та методів навчання і залишається сьогодні пріоритетним в методичній роботі.

Згідно «Плану заходів з підвищення кваліфікації у НБ ТДАТУ на 2019 рік» проводились наступні заходи:

Стажування для бібліотек ЗТО СГБ

- Інформаційні ресурси бібліотек ЗВО: комплектування та використання
- Презентуємо роботу бібліотеки в мережі Інтернет / майстер – клас
- Ідеї на майбутнє: творчий підхід до планування / професійний діалог
- Бібліотека і сучасність: пошук формули успіху / калейдоскоп рекомендацій

Семінари

- Семінар бібліотек Запорізького територіального об'єднання

Стажування для фахівців НБ

- Бібліотечне портфоліо
- Комп'ютерні програми для видавничої діяльності
- Робота в офісних програмах пакету Microsoft Office
- Інноватика в роботі бібліотек / огляди-рекомендації
- Робота з законодавчо-нормативною документацією

У сучасному бібліотечному світі відбувається поступове збільшення репертуару бібліотечної періодики, що свідчить, з одного боку, про попит на неї та значення для підвищення фахового рівня бібліотекарів, так як видання багатоаспектно розкривають шляхи розвитку бібліотечної справи.

Співробітники НБ ТДАТУ підвищують кваліфікацію за допомогою фахових періодичних видань: «Бібліотечний форум», «Бібліотечна планета», «Вісник книжкової палати», «Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія».

Продовжується поповнення методичними матеріалами:

- електронної БД «Робоча тека методиста»
- стенду «Інформація фахівцям»;
- сторінки «Науково -методична робота» на веб-сайті НБ.

Для фахівців наукової бібліотеки і бібліотекарів ЗТО СГБ оформлено виставку (зі зміною експозицій) «Досвід роботи НБ ТДАТУ» на якій представлено методичні

матеріали з актуальних напрямків бібліотечної роботи, сценарії заходів. Також оформлено виставку інформаційних буклетів, розроблених співробітниками наукової бібліотеки.

Семінари – одна із дієвих форм системи підвищення кваліфікації. Його ефективність полягає в органічному поєднанні теорії і практики, набутого досвіду та інновацій.

- **24 – 25 жовтня 2019 року** в Науковій бібліотеці ХНТУСГ імені Петра Василенка відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція **“Бібліотечно-інформаційне середовище як драйвер змін та інновацій в освіті”**. Наукову бібліотеку ТДАТУ на конференції представляли: **Білоцька О.М.**, директорка наукової бібліотеки; **Семенюк Н.М.**, завідувачка відділу наукової бібліографії; **Вовченко С.В.**, бібліографія 1 категорії.

Вебінар – це технологія, яка забезпечує проведення інтерактивних навчальних заходів у синхронному режимі і надає інструменти для дистанційної спільної роботи учасників. Одним із напрямів використання вебінарів є дистанційне навчання і підвищення кваліфікації. Співробітники бібліотеки у 2019 році прийняли участь у вебінарах:

- **«Убрать нельзя использовать. Мобильные устройства»;**
- **«Профиль автора в Research ID. Идентификаторы авторов и показатели публикационной активности»;**
- **«Техника специализированного поиска в Web of science»;**
- **«Індексція Google Scholar для DSpace репозитаріїв».**

Зі зміною часу, впровадженням у життя новітніх технологій кожна бібліотека вважає необхідним використовувати можливості рекламних технологій з метою привернути увагу до послуг бібліотеки та її інтелектуальної продукції.

Наукова бібліотека активно співпрацює з університетськими та місцевими ЗМІ, в яких регулярно розміщує інформацію про проведені заходи. Форми подачі інформації в ЗМІ різноманітні: прес-довідки; прес-релізи; прес-пакети; прес-анонси та ін.

На сайт університету НБ **подала 185** прес-релізів і інформаційних матеріалів.

Статті фахівців наукової бібліотеки та інформація про проведені заходи розміщені на сторінках часопису університету «Агротаврія», а також на сторінках «Главной газеты Мелитополя».

статті, інформація на сайти, блоги, ЗМ

- *Новорічна феєрія у бібліотеці*
- *Презентуємо біографічне видання «Дмитро Моторний. Його імя носить наш університет»*
- *Атестація фахівців наукової бібліотеки*
- *День кафедри у науковій бібліотеці*
- *Гості з Франції відвідали наукову бібліотеку*
- *«Живе» землеробство*
- *Сивий голуб українського гумору*
- *Плекаймо в серці кожне гроно мови /до Дня української писемності та мови/*
- *Разом пишемо радіодиктант тощо.*

Наукова збірка

Інформаційна продукція - кінцевий результат інформаційно-бібліотечної діяльності.

Науковою бібліотекою продовжено видання інформаційного бюлетеня «*Наукова бібліотека: практика роботи*», метою якого є викладення досвіду роботи НБ та надання методичної та практичної допомоги бібліотекам методичного об'єднання з основних питань бібліотечної діяльності.

6.4 Методичне забезпечення бібліотек ЗТО СГБ

Будучи методичним центром, наукова бібліотека ТДАТУ сприяє професійної адаптації бібліотечних фахівців ЗТО СГБ до роботи в умовах трансформації соціального інституту бібліотеки і формування нової професійної свідомості, забезпечує відтворення нових форм бібліотечної роботи.

До складу Запорізького територіального об'єднання сільськогосподарських бібліотек (ЗТО СГБ) входить 9 бібліотек. А саме:

- *Наукова бібліотека ТДАТУ / Головна бібліотека (м. Мелітополь)*
- *НТБ Мелітопольської дослідної станції садівництва ім. Сидоренка ІС НААН України (м. Мелітополь);*
- *НТБ відділу біоекотехнічних систем в тваринництві ННЦ «ІМЕСГ» НААН України (м. Запоріжжя);*
- *НБ Розівської ДС інституту сільського господарства степної зони НААН України (сmt Розівка);*
- *Бібліотека ВСП Бердянського коледжу ТДАТУ (м. Бердянськ);*
- *Бібліотека ВСП Мелітопольського коледжу ТДАТУ (м. Мелітополь);*
- *Бібліотека ВСП Ногайського коледжу ТДАТУ (м. Приморськ);*
- *Бібліотека ВСП Василівського коледжу ТДАТУ (м. Василівка);*
- *Бібліотека ВСП Оріхівського коледжу ТДАТУ (м. Оріхів).*

Робота територіального об'єднання проводилась відповідно до «Плану роботи Головної бібліотеки ЗТО СГБ на 2019 рік», затвердженого Методичною радою НБ ТДАТУ. Протягом 2019 р. Головна бібліотека об'єднання працювала у тісному контакті з бібліотеками коледжів.

У науковій бібліотеці ТДАТУ діє система підвищення кваліфікації - це сукупність планомірно організованих, взаємозалежних і скоординованих заходів, що передбачають серйозну наукову та практичну підготовку.

Серед найбільш затребуваних форм роботи: методичні консультації (колективні та індивідуальні), методичні рекомендації з різних питань бібліотечної діяльності, інструктажі, практикуми, практична методична допомога, виїзди.

Щорічно фахівці бібліотек проходять стажування і отримують консультації провідних фахівців у відділах наукової бібліотеки. У 2019 році фахівцями НБ було надано **210** консультацій.

Фахівці бібліотек коледжів мають змогу: увійти в електронний каталог бібліотеки; знайти необхідні матеріали у розділі «Науково-методична робота»: «Бібліотечному

фахівцю»; «Публікації бібліотеки»; «Методичне об'єднання»; отримати консультації, поставити питання скориставшись послугою «Віртуальна довідка», отримати необхідні методичні матеріали електронною поштою.

Відвідування бібліотек – одна з найефективніших форм методичної допомоги.

9 квітня 2019 року комісією у складі: директора наукової бібліотеки ТДАТУ Білоцької О.М., заступника директора Почепні О.В. та завідувачою відділом формування та наукової обробки документів Прусенко О.М. була здійснена перевірка діяльності роботи бібліотеки Мелітопольського коледжу ТДАТУ.

Перевірка проведена за наступними напрямками: внутрішня робота (робота з документацією, ведення облікових документів), організація фондів, книго забезпечення, санітарно-гігієнічні вимоги, естетичне оформлення бібліотеки, розпорядок роботи. За результатами перевірки була складена довідка.

Особливе місце в системі підвищення кваліфікації для працівників ЗТО СГБ

займали такі форми, як семінари, майстер-класи, практикуми, круглі столи спрямовані на глибоке вивчення досвіду, теоретичне його осмислення, вироблення практичних рекомендацій.

19 квітня наукова бібліотека провела семінар «Web-простір як засіб рекламування діяльності бібліотеки і коледжу» для бібліотек коледжів Таврійського ДАТУ. Мета заходу — підвищення кваліфікації керівників бібліотек об'єднання.

Головним завданням наукової бібліотеки як методичного центру ЗТО СГБ є донесення до колег нової інформації, кращого досвіду, дієвих форм і методів роботи з користувачами.

Семінар відкрила директор НБ ТДАТУ Білоцька О.М. Вона підкреслила що саме зараз, коли технології стрімко змінюють звичний уклад життя читачів, бібліотечна спільнота стикається з серйозними викликами і має оперативно реагувати на зміни потреб користувачів і наростаючий обсяг контенту. Змінюється і роль бібліотек: вони стають частиною відкритого інформаційного середовища.

В ході семінару особлива увага приділялась проблемам використання Інтернет-простору та його можливостям для ефективності бібліотечної діяльності та якісного задоволення інформаційних потреб сучасного користувача.

Бібліотекарі коледжів ознайомилися з порядком організації та проведення публічних заходів, а також з методикою написання прес-релізу задля якісного та інформативного висвітлення подій які проводить бібліотека.

Фахівці наукової бібліотеки надали змістовні консультації, а також підготували методичні матеріали. Бібліотекарі об'єднання поділились власними напрацюваннями, знайшли нові ідеї для втілення в життя.

Учасники семінару зробили висновок що формування іміджу, підвищення престижу бібліотеки – це процес безперервний, який здатний підвищити конкурентоспроможність бібліотеки. Тому бібліотекам необхідно вдосконалювати та модернізувати свій образ, гарантуючи своїм користувачам гідну якість пропонованих послуг.

Логічним завершенням стало вручення сертифікатів учасника семінару керівникам бібліотек коледжів.

(Детальніше див. звіт Головної бібліотеки ЗТО СГБ за 2019 рік)

7. Проектна діяльність наукової бібліотеки

Проектна діяльність змінює професійну свідомість бібліотечних працівників, спонукає їх до пошуку реальних можливостей щодо швидкого вирішення нагальних проблем, до освоєння нових знань, умінь та навичок з практичної вправності у сфері проектного менеджменту.

Серед найбільш вдалих проектів, які розроблені та реалізуються в НБ ТДАТУ, можна відмітити наступні:

➤ **Пошукова робота по виявленню цінної і рідкісної літератури у фондах НБ.**
В рамках проекту впродовж 2019 року виявлено **20** цінних видань. Створюються Колекції - *Книги воєнних років (1941-1945) у фондах бібліотеки ТДАТУ; Рідкісні книги аграрного профілю у фондах НБ ТДАТУ; Література з мистецтва.*

➤ **Навчись легко вчитися**

На початку навчального року, наукова бібліотека традиційно проводить інформаційний захід «**Навчись легко вчитися**» з мультимедійною презентацією для студентів першого курсу всіх факультетів.

Захід проводили досвідчені фахівці бібліотеки та завідувача музею ТДАТУ Л.О. Петрова, які познайомили студентів з науковою бібліотекою. В цікавій формі з наглядними таблицями Шульте фахівці поділились секретами успішного навчання, про те, як навчаються студенти у США та Європі та як успішно навчатися українському студентіві.

Студенти дізнались як працювати з великою кількістю інформації, що таке швидкочитання та які існують методи швидкочитання, як розвинути свою пам'ять та периферійний зір. Цікавими для присутніх були тренінги-завдання на логіку. Всі ці навички роботи з книгою та інформацією допоможуть студентам у навчанні та особистому розвитку.

➤ **Національно-патріотичний проект «З Україною в серці»**

Основною метою національно-патріотичного виховання студентської молоді є формування національної свідомості і відповідальності за долю України; любові до рідної землі, її історії; виховання бережливого ставлення до національного багатства країни, її мови, культури, традицій.

У 2015 році науковою бібліотекою було започатковано проект з національно-патріотичного виховання «З Україною в серці».

Проект передбачає комплекс заходів: мультимедійні бесіди, огляди, патріотичні акції, дискусії, стендові акції, години-вшанування.

Заходи проекту:

- ✓ **Мультимедійні огляди, бесіди**
 - Народжені в Україні
 - Українській молоді – європейські цінності
 - Еліта української нації
 - Українські династії. Сімейний альбом
- **Мультимедійно - краєзнавчий цикл «До чистих джерел Запорізького краю»**

Заходи до 80-річчя заснування Запорізької області

10 січня 2019 року виповнилось 80 років утворення Запорізької області.

Наукова бібліотека, до цієї дати підготувала ряд заходів:

- ✓ **Мультимедійні огляди, бесіди:**
 - Мелітополь – інтеркультурне місто
 - Козацька столиця України
 - Преобразование уездного городка (Мелітополь)
 - Життя, гідне пам'яті й пошани (знамениті мелітопольці)
- ✓ **Тематичні виставки:**
 - Запорізька область: від минулого до сучасності

➤ **Заходи проекту Мова – ДНК нації**

(Міжнародний день писемності, Міжнародний день рідної мови, День української писемності та мови)

В рамках програми розвитку і функціонування української мови у Таврійському ДАТУ наукова бібліотека розробила ПРОЕКТ МОВА – ДНК НАЦІЇ на 2016-2020 рр.

✓ **Тематичні виставки:**

- «Україна починається з мови» (постійна тематична виставка зі зміною експозицій);

- тематична виставка-інсталяція «*З рідним словом міцніє держава*» розроблена з метою популяризації української літератури серед студентів університету, формування й реалізації мовної політики держави навколо ідеї українського національного відродження;
- матеріал на радіо до Дня української писемності та мови.

➤ **Народознавчий проект «Українська оселя»**

Розвиток українознавства, народознавства, популяризація традицій є вагомим складовою просвітницької діяльності бібліотек. Саме тому, 2017 року на другому поверсі наукової бібліотеки університету, у читальному залі, відкрилася експозиція раритетних етнографічних речей «Українська оселя». Експозиція занурює у живу історію нашої країни, передає багату, неповторну культуру українського народу, його побут, звичаї, обряди.

Хронологічно експозиція охоплює кінець XIX – початок XX століття, оскільки більшість експонатів колекції датується саме цим періодом.

Головним принципом побудови експозиції є комплексно - тематичний показ що включає ансамблі:

- «Світлиця» / інтер'єр української хати;
- «Український двір» / фрагмент селянського подвір'я;
- «Український одяг» / куточок майстринь вишивки;
- «Хатне начиння».

Доброю традицією стало проведення екскурсій для гостей університету та студентської молоді. Співробітниками бібліотеки оформлено фото-зону «Український vintage» де залюбки фотографується університетська спільнота.

➤ **Віртуальний виставковий проект «Життєвий шлях на освітянській ниві»**

Проект має за мету вивчення історії науки в університеті, осмислення наукової та педагогічної спадщини людей, яким присвячені виставки, усвідомлення важливості їхньої праці. Віртуальний виставковий проект «Життєвий шлях на освітянській ниві» це мультимедійні презентації про науковців ТДАТУ, які сьогодні визначають сучасне обличчя університету та вчених, які стали «золотим надбанням» аграрної науки України.

➤ **«Наукові школи ТДАТУ»**

Історико-бібліографічний проект «Наукові школи ТДАТУ» започаткований у 2015 році. З метою розкриття наукового потенціалу одного з провідних аграрних вузів Півдня України, наукова бібліотека підготувала у 2019 році четвертий та п'ятий випуски проекту «Наукові школи ТДАТУ».

Історико-бібліографічні нариси 2019 року:

- **Ресурсозбереження в технологічних процесах АПК:** наукова школа доктора технічних наук, професора В. А. Дідюра / ТДАТУ; укладач С. В. Вовченко ; наук. конс. д. т. н. Д. П. Журавель. – Мелітополь, 2019. – 48 с.
- **Ефективне використання антиоксидантів у виробництві та зберіганні сільськогосподарської продукції:** наукова школа д. с.-г. н., професорки В. В. Калитки: історико-бібліографічний нарис / Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного; укладачка С. В. Вовченко; наук. конс. д. с.-г. н. О. А. Єременко. – Мелітополь, 2019. – 48 с.

Загальна кількість представлених джерел – 295.

➤ **Бібліометрика науки Таврійського ДАТУ**

Проект «Бібліометрика університетської науки» - правонаступник започаткованого у 2016 році проекту «Публікаційний профіль університету». Мета проекту – сприяння збільшенню показників цитованості публікацій вчених ТДАТУ, індексованих в бази даних цитувань **Web of Science, Scopus, Index Copernicus** та ін.

Для викладачів проводяться флеш-семінари, колективні та індивідуальні експрес-тренінги, консультації щодо реєстрації та роботи з бази даних цитувань **Web of Science та Scopus** та новою українською пошуковою базою **Open Ukrainian Citation Index (OUCI)**.

Теми флеш-семінарів були наступні : «Реєстрація та робота в базах даних цитувань Web of Science та Scopus», «Як обрати журнал для публікації в базах даних цитувань Web of Science та Scopus», «Хижацькі видання. Як не втрапити вхалепу», «Українська пошукова система - Open Ukrainian Citation Index (OUCI)».

Кількість проведених заходів:

- семінари – 6
- тренінги – 68
- консультації – 96.

Загальна кількість присутніх - **291**.

Фахівці продовжують супроводжувати профілі дослідників університету в **Google Scholar**. У 2019 році були створено **11** профілів, **44** номери міжнародного реєстру вчених **ORCID**.

Загальна кількість відредагованих профілів в **Google Scholar** – **91**.

Внесено записів – **217**.

Видалено записів – **31**.

Редагування номерів міжнародного реєстру вчених **ORCID** – **49**.

Проведено **Моніторинг публікаційної активності** науковців ТДАТУ в **Google Scholar, Scopus і Web of Science** – **4**. Підсумковий Моніторинг за 2019 рік представлений у вигляді мультимедійної презентації.

Всі результати моніторингів були представлені на сайтах наукової бібліотеки та університету.

➤ **«Вчені ТДАТУ у Вікіпедії».**

У 2019 році наукова бібліотека продовжила свій проект **«Вчені ТДАТУ у Вікіпедії»**.

В рамках проекту, у Вікіпедії розміщуються біографії видатних науковців ТДАТУ, докторів та кандидатів наук. В цьому році

створення персональних сторінок були приурочені до ювілеїв науковців. На персональній сторінці видатного діяча ТДАТУ обов'язково висвітлюється його біографічні данні, перераховуються нагороди, представляються основні публікації викладача, до яких обов'язково прописуються посилання на інституційний репозитарій ТДАТУ - ElarTSATU. У звітному році було створено персональні сторінки:

- Назаренко І. П.
- Данченко М. М.
- Журавель Д. П.
- Тарасенко В. В.
- Шабала М. О.

У 2019 році було створено сторінку наукової бібліотеки ТДАТУ у Вікіпедії. На ній представлені: основні історичні данні, діяльність, ресурси бібліотеки, культурно-просвітницька робота, проекти які бібліотека продовжує вже не один рік та ін.

Для більшої зручності пошуку науковців ТДАТУ було вирішено створити у Вікіпедії категорію «Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного» та розміщено кнопку-віджет на сайті НБ. Наразі в рамках проекту створено **24 сторінки** вчених університету.

➤ **Біобібліографістика провідних вчених ТДАТУ**

Метою проекту є популяризація наукових надбань вчених Таврійського державного агротехнологічного університету ім. Дмитра Моторного, висвітлення їхньої ролі в розвитку науки краю та держави.

В рамках проекту видаються біобібліографічні показники серії «Біобібліографістика провідних вчених ТДАТУ», присвячені ювілейним датам та науковим досягненням наших науковців.

У 2019 році були підготовлені:

- **Данченко Микола Миколайович** : біобібліографічний показник публікацій автора з 1973 по 2018 роки : до 70-річчя від дня народження / ТДАТУ; наукова бібліотека; укладач О. В. Мосюр. – Мелітополь, 2019. – 28 с. – (Біобібліографістика провідних вчених ТДАТУ). – **77** назв
- **Назаренко Ігор Петрович** : біобібліографічний показник публікацій автора з 1994 по 2018 роки : до 55-річчя від дня народження / ТДАТУ; наукова бібліотека; укладач Н. В. Шульга. - Мелітополь, 2019. - 44 с. - (Біобібліографістика провідних вчених ТДАТУ). - **97** назв
- **Тарасенко Володимир Віталійович**: біобібліографічний показник публікацій з 1986 по 2019 роки : до 60-річчя від дня народження / ТДАТУ; наукова бібліотека; укладач Г. Д. Попазова. – Мелітополь, 2019. – 32 с. – („Біобібліографістика провідних вчених ТДАТУ”). – **94** назви
- **Журавель Дмитро Павлович**: біобібліографічний показник публікацій автора з 1994 по 2019 рік: до 50-річчя від дня народження / Таврійський державний агротехнологічний ун-т ім. Дмитра Моторного; наукова бібліотека; укладач С. В. Вовченко. – Мелітополь, 2019. – 48 с. – (Біобібліографістика провідних вчених ТДАТУ). – **159** назв.

Загальна кількість представлених джерел – **427**.

- **NEW Бібліотека-видавець (Library Publishing)** започаткований у 2019 році.

Проект вирішує одночасно чимало завдань: прискорює процеси наукової публікації, сприяє інтеграції фахових публікацій у глобальний інформаційний простір і поліпшує представлення в ньому вітчизняної науки, сприяє позитивній динаміці

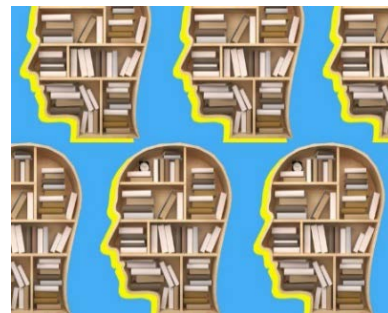
ТДАТУ у системах рейтингового оцінювання, формує бібліографічну культуру періодичного видання, пов'язану з міжнародними вимогами якості метаданих наукової статті.

У поточному році відредаговано:

- **4** випуски наукового фахового видання «Праці Таврійського державного агротехнологічного університету»
- електронне наукове фахове видання «Науковий вісник Таврійського державного агротехнологічного університету».

Відредаговано:

- статті – **239**
- джерела – **2243**
- індекс УДК – **239**.

8. ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

В цілому, визначилися три основних напрямки, за якими здійснювалася видавнича діяльність наукової бібліотеки ТДАТУ: інформаційно-рекламний, бібліографічний, методичний.

В роботі бібліотеки широко використовується друкована рекламна продукція: оголошення, програмки, запрошення, візитки, флаєри, буклети, покажчики, інформаційні видання, сценарії заходів тощо.

Протягом року видавнича продукція бібліотека складалася із наступних матеріалів:

- **Бюлетень нових надходжень:** інформ. бюлетень / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад. Г. Д. Попазова. – Мелітополь, 2019
✓ Вип. 1. – 28 с.
- **Електронні видання у фондах бібліотеки: надходження за 2019 рік :** інформаційний бюлетень / ТДАТУ; наукова бібліотека; уклад. Г. Ю. Андрєєва. – Мелітополь, 2019.
✓ Вип. 1. – 32 с.
✓ Вип. 2. – 52 с.

Тематичні науково-бібліографічні покажчики:

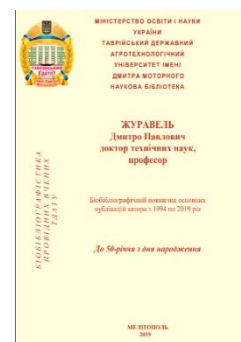
- **Наукові публікації професорсько-викладацького складу ТДАТУ** у виданнях, які мають імпаکت-фактор (Web of Science, Scopus) та закордонних наукових виданнях за 2014-2018 рр.: науково-бібліографічний покажчик / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад. Н. М. Семенюк. – Мелітополь, 2019. – 66 с.
- **Бульбоплідні культури** : науково-бібліографічний покажчик / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад. пров. бібліограф Г. Д. Попазова ; наук. ред. к. с.-г. н. З. В. Білоусова. – Мелітополь, 2019. - 36 с. - (Технології вирощування; **Вип. 4**).

- **Овочівництво закритого ґрунту** : науково-бібліографічний показник / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад. пров. Бібліограф Г. Д. Попазова ; наук. ред. к. с.-г. н. Г. В. Нінова. – Мелітополь, 2019. - 36 с. - (Технології вирощування; **Вип. 5**).
- **Золотий фонд наукової бібліотеки** : науково-бібліографічний показник / ТДАТУ; наук. бібліотека; укладач С. І. Орлова, ред. Н. М. Семенюк. – Мелітополь Вип. 5: Рідкісні і цінні видання з мистецтва. – 2019. – 36 с.

Біобібліографія

- **Данченко Микола Миколайович** : біобібліографічний показник публікацій автора з 1973 по 2018 роки : до 70-річчя від дня народження / ТДАТУ; наукова бібліотека; укладач О. В. Мосюр. – Мелітополь, 2019. – 28 с. - (Біобібліографістика провідних вчених ТДАТУ). – 77 назв
- **Назаренко Ігор Петрович** : біобібліографічний показник публікацій автора з 1994 по 2018 роки : до 55-річчя від дня народження / ТДАТУ; наукова бібліотека; укладач Н. В. Шульга. - Мелітополь, 2019. - 44 с. - (Біобібліографістика провідних вчених ТДАТУ). - 97 назв
- **Тарасенко Володимир Віталійович**: біобібліографічний показник публікацій з 1986 по 2019 роки : до 60-річчя від дня народження / ТДАТУ; наукова бібліотека; укладач Г. Д. Попазова. – Мелітополь, 2019. – 32 с. – („Біобібліографістика провідних вчених ТДАТУ”). – 94 назви
- **Журавель Дмитро Павлович**: біобібліографічний показник публікацій автора з 1994 по 2019 рік: до 50-річчя від дня народження / Таврійський державний агротехнологічний ун-т ім. Дмитра Моторного; наукова бібліотека; укладач С. В. Вовченко. – Мелітополь, 2019. – 48 с. – (Біобібліографістика провідних вчених ТДАТУ). – 159 назв.

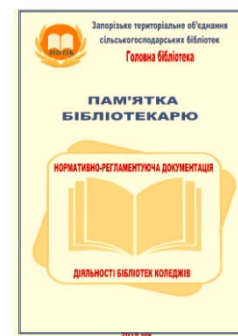
Історико-бібліографічні нариси

- **Ресурсозбереження в технологічних процесах АПК**: наукова школа доктора технічних наук, професора В. А. Дідура / ТДАТУ; укладач С. В. Вовченко ; наук. конс. д. т. н. Д. П. Журавель. – Мелітополь, 2019. – 48 с.
- **Ефективне використання антиоксидантів у виробництві та зберіганні сільськогосподарської продукції**: наукова школа д. с.-г. н., професорки В. В. Калитки: історико-бібліографічний нарис / Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного; укладачка С. В. Вовченко; наук. конс. д. с.-г. н. О. А. Єременко. – Мелітополь, 2019. – 48
- **Дмитро Моторний. Його ім'я носить наш університет**: історико-біографічний нарис / ТДАТУ; уклад.: О.М. Білоцька, С.О. Голодова, О.В. Почепня. – Мелітополь, 2019. – 52 с.

Науково-методичні видання

- **Аналітичний огляд звітів бібліотек коледжів ЗТО СГБ за 2018 рік** / уклад. О.В. Почепня; ТДАТУ; наук. бібліотека. – Мелітополь, 2019. – 20 с.
- **Пам'ятка бібліотекарю:** нормативно-регламентуюча документація діяльності бібліотек коледжів; укладач О. В. Почепня. – Мелітополь, 2019. – 4 с.

Інформаційні видання

- **Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного = Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University:** інформаційний буклет / ТДАТУ; упорядники О. Білоцька, О. Почепня. – Мелітополь: [б. в.], 2019. – 68 с.

Сценарії заходів

- **Нікола Тесла – фізик із майбутнього:** медіа-бесіда / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад.: С. О. Голодова, Я. С. Свиридова; відп. за вип. С. О. Голодова. – Мелітополь, 2019. – 16 с.
- **Україна. Люди нового часу:** медіа-бесіда / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад. : С. І. Орлова; відп. за вип. С. І. Орлова – Мелітополь, 2019. – 24 с.
- **Палитра культур ТДАТУ:** сценарій / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад.: С. О. Голодова; відп. за вип. С. О. Голодова. – Мелітополь, 2019. – 16 с.
- **«Анна Ахматова... А еще называют музой...»:** сценарій літературного часа общения к 130-летию со дня рождения А. А. Ахматовой / ТДАТУ; науч. библиотека; сост.: С. А. Голодова; ответств. за вып. С. А. Голодова. – Мелітополь, 2019. – 20 с.
- **Ядро нації:** сценарій патріотичної години / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад.: С.О. Голодова, відп. за вип. С.О. Голодова. – Мелітополь, 2019. –с.
- **Тайны Поднебесной (2019 - Год Китая в Украине):** сценарій літературної гостини / ТДАТУ; науч. библиотека; сост. Т. А. Касьянова; отв. за вып. Т. А. Касьянова. - Мелітополь, 2019. – 16 с.
- **Гениальный художник слова. ГОГОЛЬ-FEST:** сценарій мероприятия, посвященного 210-й годовщине со дня рождения Николая Васильевича Гоголя / ТДАТУ; науч. библиотека; сост. Касьянова Т. А.; отв. за вып. Т. А. Касьянова. - Мелітополь, 2019. – 20 с.
- **Навчись легко вчитися:** сценарій інформаційного заходу / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад.: О.М. Білоцька, О.В. Почепня, С.О. Голодова, Н.М. Семенюк, Т.О. Кас'янова, відп. за вип. С.О. Голодова. – Мелітополь, 2019. – 24 с.

- **Недоспівана пісня:** сценарій музичного перехрестя до 70-річчя українського композитора і поета Володимира Івасюка / ТДАТУ; наук. бібліотека; уклад.: С. О. Голодова; відп. за вип. С. О. Голодова. – Мелітополь, 2019. – 12 с.

9. ІННОВАТИКА В РОБОТІ БІБЛІОТЕКИ

Бібліотечна інновація – це оригінальна, нестандартна ідея, методика, проект, які виходять за межі існуючих канонів і традиційних форм і відображають новий підхід до змісту і організації бібліотечного обслуговування, до технології управління бібліотекою.

Завдяки технічному прогресу і великій кількості інновацій бібліотеки перетворюються в сучасні, максимально зручні для користування установи.

Інноватика 2019 р.

- Наукова бібліотека Таврійського ДАТУ – у Вікіпедії
- Створення каналу НБ на відеохостинзі Ютуб.
- Створення нових колекцій у Інституційному репозитарії
- Репозитарій ТДАТУ входить до **рейтингу інституційних репозитаріїв** університетів та інших науково-освітніх установ (Transparent Ranking of Repositories) від Webometrics. У 2019 році електронний архів ТДАТУ піднявся на 38 позицій у світовому рейтингу, де посів 1017 позицію. Серед українських ЗВО репозитарій ElarTSATU на 34-й позиції, і це краще на 9 позицій ніж минулого року
- Бібліометричний науково-бібліографічний показник **Наукові публікації професорсько-викладацького складу ТДАТУ у виданнях, які мають імпакт-фактор (Web of Science, Scopus) та закордонних наукових виданнях за 2014-2018 рр.**
- Історико-біографічний нарис **Дмитро Моторний. Його ім'я носить наш університет.**
- Проект **«Бібліотека-видавець (Library Publishing)»**
- Мультимедійна презентація – **«Рейтинг публікаційної активності молодих науковці ТДАТУ».**
- **День кафедри у новому форматі:**
 - презентація медіа-довідок:
 - «Публікаційна активність викладачів кафедри на карті України»;
 - «Топ 10 переглядів публікацій кафедри у Репозитарії»
 - «Вчені кафедри у Вікіпедії»
 - флеш-семінар за темою.
- Екскурсії бібліотекою випускників шкіл та коледжів Запорізької області (17).

Інноватика у соціокультурній діяльності

- **FEST «Діалоги культур»** (До Всесвітнього дня культурного різноманіття в ім'я діалогу та розвитку)
 - декада культур **«Інтеркультурний Мелітополь. Інтеркультурний університет»:**

- дні культур різних національностей;
- інформаційні виставки «Палітра культур України»;
- Проведення літературно-театралізованого заходу «Гоголь-FEST»
- Мультимедійний проект-презентація «**RESTART: ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ. Не зупиняйся на прочитаному**»
- Інформаційні заходи для здобувачів «**Академічна доброчесність. Чесність починається з тебе**»
- Музичне перехрестя «**Володимир Івасюк. Недоспівана пісня**»
- **Відкриття бюста Герою України, випускнику ТДАТУ Дмитру Моторному:**
 - стендова акція
 - мультимедійна презентація «Патріарх української ниви».
- В рамках проведення «**Місячника першокурсника:**»
 - година-посвята «Корифей аграрної галузі»;
 - тематична виставка «Його ім'я носить університет!».

10. УПРАВЛІННЯ. РОБОТА З КАДРАМИ

Кадрове забезпечення бібліотек висококваліфікованими спеціалістами є одним із нагальних питань сьогодення. Керування діяльністю бібліотеки здійснює безпосередньо директор наукової бібліотеки Білоцька О.М. На рівні підрозділів – завідувачі відділами та секторами. Традиційно, управління бібліотекою здійснювалося на основі колегіального вирішення виробничих проблем. На виробничих нарадах приділялась увага всім напрямкам бібліотечної роботи, зокрема аналізу статистичних показників, питанням інвентаризації, збереженню фонду, руху фонду, організації книжкових виставок та ін. Окремі напрямки роботи бібліотеки були предметом обговорювання на засіданні методичної ради.

Структура наукової бібліотеки відповідає визначеним напрямкам роботи і базуються на типових документах і методичних рекомендаціях з питань формування штатів і порядку організації структури бібліотек ЗВО (2-ї групи з оплати праці), визначених МОН України.

Протягом звітного року роботу бібліотеки забезпечували такі структури, які розподіляються таким чином:

- Директор – 1
- Заступник директора -1
- Відділ формування та наукової обробки документів – 2
- Відділ обслуговування користувачів - 6
 - завідувача відділом -1
 - абонемент навчальної та наукової літератури -2
 - абонемент художньої літератури – 1
 - великий читальний зал – 2
 - бібліотека гуртожитку
- Відділ науково-бібліографічної та інформаційної роботи - 5
- Відділ інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення – 7 у т.ч
 - провідний бібліотекар з книгозабезпечення – 1
 - інженер - 1
 - зал електронних ресурсів – 1

Атестація

Атестація бібліотечних працівників – найважливіша складова системи роботи з кадрами, за допомогою якої керівник має змогу вдосконалювати кадровий склад. Проведенню атестації передусє велика підготовча й організаційна робота.

Головна мета проведення атестації – це, насамперед, заохочення працівників до постійного вдосконалення та збагачення професійних, ділових і особистих якостей, розвитку відчуття персональної відповідальності.

22 листопада співробітники наукової бібліотеки пройшли чергову атестацію.

Основним завданням атестації є оцінка професійної кваліфікації і ділових якостей працівника на основі об'єктивних, обґрунтованих критеріїв, виходячи з результатів його роботи, з метою визначення можливостей професійного і посадового росту.

Напередодні атестації згідно з вимогами **Положення про проведення атестації працівників підприємств, установ, організацій та закладів галузі культури** (Міністерства культури і туризму України) було підготовлено пакет документів, до якого увійшли:

1. Розпорядження № 2 директора наукової бібліотеки від 19.09.2019 *Про підготовку до проведення атестації співробітників наукової бібліотеки*
2. План-графік організаційних заходів щодо проведення атестації співробітників наукової бібліотеки ТДАТУ у 2019 році
3. Перелік посад працівників наукової бібліотеки, які підлягають атестації
4. Список співробітників НБ, які підлягають атестуванню.
5. Список співробітників НБ, які не підлягають атестуванню

6. Наказ ТДАТУ № 219 – ОД від 10.10.2019 Про чергову атестацію співробітників наукової бібліотеки університету
7. Склад атестаційної комісії
8. Положення про проведення атестації співробітників НБ ТДАТУ
9. Кваліфікаційні вимоги
10. Перелік орієнтованих питань до атестації
11. Характеристика на співробітника
12. Інформаційний лист самооцінки співробітника
13. Атестаційний лист співробітника
14. Протокол засідання атестаційної комісії

Атестацію проходили **17** співробітників наукової бібліотеки. На засіданні атестаційної комісії були заслухані повідомлення директора НБ Білоцької О.М. щодо атестаційних характеристик кожного працівника; переглянуті представлені кожним працівником інформаційні листи самооцінки фахівця. Під час атестації члени комісії ставили питання працівникам, які атестуються. Оцінюючи роботу персоналу наукової бібліотеки, атестаційна комісія відкритим голосуванням дала оцінку професійної кваліфікації і ділових якостей кожного працівника.

Усі співробітники наукової бібліотеки достойно пройшли атестацію і згідно з наказом ректора «Про результати атестації співробітників наукової бібліотеки», підтвердили свою відповідність займаним посадам. Члени атестаційної комісії підтвердили високий рівень професійності бібліотечних працівників ТДАТУ.

Більшість колективу - це висококваліфіковані співробітники з фаховою освітою. Середній вік співробітника становить 46 років. Почепня О.В. у 2019 році закінчила магістратуру ХДАК. Навчається на заочному відділенні МДПУ ім. Б. Хмельницького - 1 співробітник (Свиридова Я.С.).

Станом на 01.01.2020 р.

Табл. 25

Персонал бібліотеки (без урахування технічного і обслуговуючого персоналу)	
<i>Кількість штатних одиниць</i>	23
Загальна к-сть працівників (осіб) бібліотеки	22
<i>З них за освітою:</i>	
Повна вища освіта	17
у т.ч. вища спеціальна	15
Базова вища освіта	2
у т.ч. базова спеціальна	2
Початкова вища освіта (неповна вища)	5
у т.ч. початкова спеціальна	-
Повна загальна середня освіта	-
<i>за стажем</i>	
До 3 років	0
3-9 років	2
10-20 років	6
Понад 20 років	13
Працюють повний робочий день	21

Штат бібліотеки не відповідає нормативам, що визначені *Типовими штатними нормативами бібліотек вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації* (Наказ МОНмолодьспорту України № 1058 від 27.09.2012.).

Стратегія розвитку бібліотеки визначено в «Концепції розвитку наукової бібліотеки Таврійського на 2015 - 2020 рр.», де окреслені завдання щодо розбудови бібліотеки, технологічних процесів, впровадження інформаційних технологій і інших основних напрямків роботи.

Майже по всім напрямкам роботи розроблено **Перспективні плани**:

- ✓ План впровадження автоматизованої документовидачі в НБ ТДАТУ (2017-2020 рр.)
- ✓ Перспективний план підготовки та видання науково - бібліографічних покажчиків серії «Біобібліографістика провідних вчених ТДАТУ» на 2016-2020 рр.
- ✓ Перспективний план редагування БД електронного каталогу на 2016-2020 рр.
- ✓ Перспективний план ретровводу НБ ТДАТУ на 2016-2020 рр.
- ✓ Перспективний план перевірки бібліотечних фондів НБ ТДАТУ на 2015-2020 рр.

Для бібліотеки особливого значення набули зв'язки із керівними та громадськими структурами університету. Про стан та перспективи розвитку наукової бібліотеки директор щорічно доповідає професорсько-викладацькому складу на засіданнях вченої ради, членом якої вона є. У 2019 р. було заслухано наступні питання: «Про роботу наукової бібліотеки щодо забезпечення навчально-виховного процесу в університеті», «Місце університету в національних та міжнародних рейтингах ЗВО». Всі важливі питання роботи бібліотеки обговорюються з проректорами з НПП, АГР, а найважливіші – з ректором.

Налагоджена робота бібліотеки з деканатами. Декани всіх факультетів допомагали бібліотеці в питаннях ліквідації заборгованості серед студентів, забезпечення відвідувань культурно-просвітницьких заходів бібліотеки та ін.

Бібліотека плідно працює з викладачами з питань забезпечення студентів навчальною літературою та придбання нової. Викладачі-куратори студ. груп запрошують бібліотекарів для проведення тематичних медіа-бесід на кураторських годинах.

Питання соціального захисту працівників бібліотеки ніколи не стояли осторонь профкому університету. Пропонувалися путівки на базу відпочинку «Салют». Дітям працівників були закуплені подарунки до Нового року.

Бібліотека також співпрацює зі службами університету: редакцією газети «Агротаврія», ЦІТІС, відділами міжнародних зв'язків, технічного забезпечення та ТВ, НМЦ університету, Центром культури та дозвілля ТДАТУ та ін..

Суттєвою частиною корпоративної культури були власні традиції. Насамперед, це колективне відзначення професійних, загальнодержавних свят, днів народження працівників. У 2019 р. колектив НБ поздоровляв ювілярів **Коротун І.М., Почепню О.В., Мосюр О.В.**

Цього року своє професійне свято, **Всеукраїнський день бібліотек**, колектив наукової бібліотеки відзначив поїздкою у першу столицю України – місто Харків де завітали до alma mater – Харківської державної академії культури та відвідали Фельдман Екопарк.

З нагоди святкування **Дня освіти**, наказом ректора **колектив наукової бібліотеки було визнано кращим** серед підрозділів університету, занесено на Дошку Пошани ТДАТУ та премійовано грошовою винагородою. Творчий колектив вмотивований і надалі

шукати нові форми і методи роботи. Визнання надихає на подальшу злагоджену та плідну працю.

11. МАТЕРІАЛЬНО – ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Сучасна бібліотекознавча наука розглядає бібліотеку як систему з чотирьох складових: бібліотечного персоналу, бібліотечного фонду, контингенту користувачів, матеріально-технічної бази (МТБ). Усі вони однаково важливі для нормального функціонування бібліотеки будь-якого рівня, значення та призначення.

Але саме наявні матеріально-технічні ресурси є чи не головними чинниками успішної роботи бібліотек, адже вони відрізняються розміром площ, чисельністю бібліотечних фондів, кількістю і потужністю технічних засобів.

Матеріально-технічне забезпечення бібліотеки дещо змінилось.

У 2019 році НБ отримала:

- персональні комп'ютери Asser - 2
- мультимедійний проектор - 1;
- комутатор некерований D-Link - 1

Придбано нові меблі:

- столи комп'ютерні - 10
- стелажі демонстраційні – 2
- стіл-кафедра – 1
- столи 3-х кутові - 4

Проведено частковий ремонт на абонементі художньої літератури. Підлога читального залу покрита лаком.

Табл. 26

Матеріально-технічна база	
Загальна площа	1655 м ²
Для зберігання фондів	706 м ²
Загальна кількість читальних залів та місць	5/185
Кількість комп'ютерів (вказати типи)	32
Ноутбук	2
Кількість сканерів/принтер	1/2
БФП (багатофункціональний пристрій)	4
Web – камера	2

Сьогодні бібліотека потребує ремонту у діючих приміщеннях та необхідне сучасне бібліотечне обладнання. У Науковій бібліотеці проведено щорічну інвентаризацію матеріальних цінностей, недоліків по їх зберіганню не виявлено.

Висновки

Сучасні реалії ставлять бібліотеку закладу вищої освіти перед необхідністю постійно і гнучко змінюватися.

У 2019 році колектив бібліотеки працював над удосконаленням усіх напрямків бібліотечної діяльності, запроваджував нові креативні проекти, сервіси, послуги та продукцію, розширював сфери взаємодії між бібліотекою та іншими установами.

Завдання наукової бібліотеки університету на 2020 рік:

- забезпечувати вільний доступ до інформації, знань;
- надавати конкурентоспроможні послуги та продовжити утримувати свої позиції в інформаційному середовищі;
- продовжити інноваційне використання бібліотечного простору, що забезпечить стійкий розвиток бібліотеки як інформаційно-просвітницького закладу, центру спілкування.
- створювати позитивний імідж, рекламувати свою діяльність, укріплювати зв'язки із ЗМІ.

Директор наукової бібліотеки

О.М. Білоцька